

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KADIN SPORCULAR ÜZERİNE YAPILMIŞ BİLİMSEL
ÇALIŞMALARA VERİ MADENCİLİĞİ İLE BAKIŞ

Nesibe MANAV MUTLU

HAREKET VE ANTRENMAN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Fatma Neşe ŞAHİN

ANKARA

2024

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KADIN SPORCULAR ÜZERİNE YAPILMIŞ BİLİMSEL
ÇALIŞMALARA VERİ MADENCİLİĞİ İLE BAKIŞ

Nesibe MANAV MUTLU

HAREKET VE ANTRENMAN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Fatma Neşe ŞAHİN

ANKARA

2024

ETİK BEYAN

Ankara Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Yüksek Lisans tezi olarak hazırlayıp sunduğum “kadın sporcular üzerine yapılmış bilimsel çalışmalara veri madenciliği ile bakış” başlıklı tez; bilimsel ahlak ve değerlere uygun olarak tarafımdan yazılmıştır. Tezimin hipotezi tümüyle tez danışmanım ve bana aittir. Tezde yer alan deneysel çalışma tarafımdan yapılmış olup tüm cümleler, yorumlar bana aittir.

Yukarıda belirtilen hususların doğruluğunu beyan ederim.

Ad-Soyad: Nesibe MANAV MUTLU

Tarih:

İmza:

KABUL VE ONAY

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim Dalında
Nesibe MANAV MUTLU tarafından hazırlanan
“Kadın Sporcular Üzerine Yapılmış Bilimsel Çalışmalara Veri Madenciliği ile
Bakış” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi:

İmza

..... Üniversitesi

Jüri Başkanı

İmza

..... Üniversitesi

ÜYE

İmza

..... Üniversitesi

ÜYE

Tez hakkında alınan jüri kararı, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır.

İmza

Prof. Dr. Fügen AKTAN

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖZET

Kadın Sporcular Üzerine Yapılmış Bilimsel Çalışmalara Veri Madenciliği ile Bakış

Bu tez çalışmasında, literatürde kadın sporcular hakkında yapılan akademik çalışmaların konu ve kapsamlarının incelenmesi ve fark edilecek örüntüler dahiline yapılan çalışmaların bibliyografik incelemesi yapılmıştır. Bu doğrultuda, Veri tabanı olarak dünya genelinde yapılan akademik çalışmalara WOS ve SCOPUS üzerinden erişilmiş ve veriler Metin Madenciliği yöntemi ve Vosviewer kullanılarak incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bibliyometrik analiz, kadın sporcular, metin madenciliği, ortak atıf analizi, Vosviewer

SUMMARY

A View of Scientific Studies on Female Athletes with Data Mining

In this thesis study, an examination of the subjects and scopes of academic studies on female athletes in the literature and a bibliographic review of studies within noticeable patterns have been conducted. Accordingly, academic studies conducted worldwide were accessed through WOS and SCOPUS databases as the data sources, and the data were examined using Text Mining method and Vosviewer. The obtained results have been evaluated.

Keywords: Bibliometric analysis, co-citation analysis, female athletes, text mining, Vosviewer

İÇİNDEKİLER

Etik Beyan	ii
Kabul ve Onay	iii
Özet	iv
Summary	v
Önsöz	vii
Simgeler ve Kısaltmalar	viii
Şekiller	ix
Çizelgeler	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Amaç	5
1.2. Problem Cümlesi	5
1.3. Alt Problemler	5
1.4. Sınırlılıklar	6
1.5. Araştırmanın Önemi	7
2. GEREÇ VE YÖNTEM	8
2.1. Araştırma Modeli	8
2.2. Evren-Örneklem	8
2.3. Verilerin Toplanması	9
2.4. Verilerin Çözümlemesi	10
2.4.1. Scopus Verileri	10
2.4.2. WOS Verileri	16
3. BULGULAR	22
3.1. Yazarlar Arasındaki Bağlantılar	22
3.1.1. Ağ Görselleştirme (Network Visualization)-Scopus	23
3.1.2 Ağ Görselleştirme (Network Visualization)-WOS	30
3.2. Özette Kullanılan Kelimeler Arasındaki Bağlantılar	33
3.2.1. Ağ Görselleştirme (Network Visualization)- Scopus	34
3.2.1. Ağ Görselleştirme (Network Visualization)- WOS	35
3.3. Yazar Anahtar Kelimede Kullanılan Kelimeler Arasındaki Bağlantılar	39
3.3.1. Ağ Görselleştirme (Network Visualization)- Scopus	39
3.4. Ülkeler Arasındaki Bağlantılar	40
3.5. Birlikte Alıntılama	44
3.6. Kaynakların Alıntılanması	45
3.7. Bibliyografik Eşleştirme	46
4. TARTIŞMA	48
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	51
KAYNAKLAR	54
ÖZGEÇMİŞ	57

ÖNSÖZ

Bu tezin hazırlanmasında emeği geçen insanlara teŖekkür ederim. Yüksek Lisans boyunca kendilerinden çok Ŗey öğrendiğim tüm hocalarıma baŖta tez alıŖmamın her aŖamasında desteklerini benden esirgemeyen, tecrübeleri ile yol gösteren ve akademik kariyerime önemli katkıları olan değerli tez danıŖmanım Prof. Dr. Fatma NeŖe ŖAHİN olmak üzere,

Yüksek Lisans tez yazımında bilgi ve tecrübeleri ile destek olan Prof. Dr. Ebru ÇETİN ve Doç. Dr. Özkan GÜLER hocalarıma teŖekkürlerimi sunuyorum.

Bilim insanı olarak hayata katkı sunmuŖ ve ilham olmuŖ tüm kadın hocalarıma teŖekkür ederim.

SİMGELER VE KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AHCI	Arts & Humanities Citation Index
BM	Birleşmiş Milletler
NCAA	Ulusal Kolej Atletizm Birliği
SCI-Exp	Science Citation Index Expanded
SKH	Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri
SSCI	Social Sciences Citation Index
WOS	Web of Science veri tabanı
UN	Birleşmiş Milletler
VM	Veri Madenciliği

ŞEKİLLER

Şekil 2.1. Yıllara göre dokümanların sayısındaki değişim	12
Şekil 2.2. Yıllara göre yayın sayısındaki değişim- kaynaklar	13
Şekil 2.3. Yazara göre yayın sayıları	14
Şekil 2.4. Ülkelere göre yayın sayıları	14
Şekil 2.5. Yayın tipine göre yayın sayıları	15
Şekil 2.6. Yayın alanına göre yayın sayıları	16
Şekil 3.1. Yazar ağı görünümü	24
Şekil 3.2. Yazar ağı görünümü-sol üst köşe	25
Şekil 3.3. Yazar ağı görünümü-ayrık yazarlar grubu	25
Şekil 3.4. Yazar ağı görünümü-sol alt köşe- yayına göre ağırlıklandırılmış	26
Şekil 3.5. Yazar ağı görünümü-sol alt köşe- atıfa göre ağırlıklandırılmış	26
Şekil 3.6. Yazar ağı görünümü-sağ alt köşe	28
Şekil 3.7. Yazar ağı görünümü-yoğunluk haritası	28
Şekil 3.8. Yazar ağı görünümü-yıllara göre	29
Şekil 3.9. Yazar ağı görünümü- yayına göre ağırlıklandırılmış	30
Şekil 3.10. Yazar ağı görünümü- yayına göre ağırlıklandırılmış-yıllık görünüm	31
Şekil 3.11. Yazar ağı görünümü-yoğunluk haritası	32
Şekil 3.12. Yazar ağı görünümü-yoğunluk haritası-bağlantılar	32
Şekil 3.13. Kelime ağı görünümü	34
Şekil 3.14. Kelime ağı görünümü-yoğunluk	35
Şekil 3.15. Kelime ağı görünümü	36
Şekil 3.16. Kelime ağı görünümü-ağırlıklandırılmış-yıllara göre	37
Şekil 3.17. Kelime ağı görünümü-yoğunluk	38
Şekil 3.18. Anahtar Kelime ağı görünümü	40
Şekil 3.19. Ülkeler alıntı ağı görünümü	41
Şekil 3.20. Ülkeler alıntı ağı görünümü	41
Şekil 3.21. Ülkeler alıntı ağı görünümü-yıllık	42
Şekil 3.22. Ülkeler alıntı ağı görünümü-yıllık-bağlantılar	43
Şekil 3.23. Ülkeler ortak yazarlı ağı görünümü-atıflar	43
Şekil 3.24. Birlikte alıntılanma	44
Şekil 3.25. Kaynakların alıntılanması	45
Şekil 3.26. Kaynakların alıntılanması-yıllar	46
Şekil 3.27. Bibliyografik Eşleştirme	47

ÇİZELGELER

Çizelge 2.1. Verilerin özet görünümü: Erişim adresi, Özet, Anahtar kelimeler	10
Çizelge 2.2. Verilerin özet görünümü: Yazarlar, Başlık, Yıl	17
Çizelge 2.3. WOS kategorilerine göre yayınlar	19
Çizelge 2.4. Atıflarına göre yayınlar	20

1. GİRİŞ

Spor, cinsiyet ayrımı gözetmeksizin, fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal ve psikolojik yönleri kapsayan bireylerin bütünsel gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Erkekler ve kadınlar şüphesiz eşit olsa da pek çok gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkede kadınlar cinsiyet eşitsizliği sorunuyla yüzleşmeye devam ediyor. Cinsiyet, sosyoekonomik sınıf, ırk ve yaşın yanı sıra sporla ilgili herhangi bir teorik incelemeye dahil edilmesi gereken çok önemli bir toplumsal unsurdur. Kadınların spor ve fiziksel egzersizlerdeki öneminin ve katılımının artırılması toplumsal cinsiyet çalışmaları açısından çok önemlidir. Sporun toplumsal cinsiyet analizi merceğinden analiz eden çalışmalar literatürde mevcuttur (Çelik ve Yenilmez, 2019; Yüksel, 2014). Okul çağında spor ile ilgilenmeye başlasalar da belli bir zaman sonra kadınlar sporu erkeklere oranla daha fazla oranda bırakmaktadır (Sabo ve Veliz, 2008).

Kadınların profesyonel spor ve fitness faaliyetlerine katılımının tarihçesini de inceleyen çalışmalar mevcuttur (Memiş ve Yıldırım, 2011). Tarihte ilk kayıtlar M.Ö. 250-900 yıllarında orta Amerika'da kadınların toplarla oynanan törensel bir oyuna katıldığını gösterse de toplumlarda kadınların yarışma formatında katılımına dair bir belge bulunmamaktadır. Hatta Olimpiyatların başladığı coğrafyada bile Olimpiyat oyunlarının başlangıçta daha şiddetli olması ve eşit vatandaşlık olmadığı için kadınların spora katılımı olmamıştır (Pieper ve Krieger, 2023). Kadınlar 1900'lü yılların başından itibaren spor alanında önemli ilerlemeler kaydetmişlerdir. 1900'lerin sonlarında kadınların spordaki etkisinde önemli değişiklikler oldu. Geleneksel cinsiyet rollerinin sosyolojik eleştirisi, kadınların spor organizasyonlarına katılımını teşvik eden yasal ve politik önlemler ve fiziksel aktivitenin toplumsal sağlık yararlarını vurgulayan bilinçlendirme kampanyaları bu olguda gözlenen artışa önemli ölçüde katkıda bulunmuştur (Theberge, 2000). Title IX'un 1972'de Amerika Birleşik Devletleri'nde yürürlüğe girmesinden sonra kadınların katılımının önemli ölçüde arttığı görülür (NCAA, 2022).

Özellikle dünya çapında gerçekleşen organizasyonlardan Olimpiyatlar kadın sporcu katılımı konusunda herkesçe takip edilebilir. Olimpiyatların simge yarışı olan maratona tarihçe olarak 1896'da başlamış olmasına rağmen 1984 yılına kadar yani 92 yıl kadın katılımı gerçekleşmemiştir. Hatta bazı spor dallarında kadınların katılımı çok daha geç olmuştur. Örneğin, 3 bin metre engelli koşuda 2008, boksta 2012, kayakla atlamada 2014, sprint ve slalom kano yarışlarında 2020 yılına kadar kadın katılımı olmamıştır. Hatta

2022'ye kadar kadın sporcu katılımı Grekoromen güreş, dekatlon, 50 km yarış yürüyüşü gibi alanlarda hala beklenmektedir. Hatta Olimpiyat komitesi (International Olympic Committee) bile kurulduktan sonra yaklaşık seksen yıl sadece erkekler tarafından yönetilmiştir (Pieper ve Krieger, 2023).

Sürdürülebilir kalkınma, gelecek nesillerin gereklerini yerine getirme kapasitesini korurken, mevcut nesillerin gereklerini yerine getirebilecek bir kalkınma yaklaşımıdır. Sürdürülebilir kalkınma için dünya çapındaki hedefler, başlangıçta 2000 yılında Binyıl Kalkınma Hedefleri aracılığıyla oluşturulmuştur. Hedefler, yoksulluğun azaltılması, eğitime erişimin genişletilmesi, cinsiyet eşitliğinin garanti altına alınması, çocuk ve anne ölümlerinin önlenmesi, bulaşıcı hastalıklarla mücadele, çevrenin korunması ve uluslararası ittifaklar kurulması gibi çeşitli endişeleri kapsar.

Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin uygulanmasından elde edilen uzmanlık, tüm uluslarla ilgili daha kapsamlı ve kapsayıcı hedefler geliştirmenin temelini oluşturmuştur. 2012 yılında Brezilya'da düzenlenen Rio +20 Konferansı sırasında, tüm unsurlarında sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için entegrasyonu içeren daha ileri düzeyde bir ayrıştırma olması gerektiği belirlenmiştir (Sayıştay, 2023).

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH'ler), Eylül 2015'te Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir (U.N., 2015). Bu hedeflerin, önümüzdeki 15 yıldaki kalkınma gündemini şekillendirmesi beklenmektedir.

2030 Hedefleri, 17 tane hedef ve 169 hedefiyle, tüm ülkeler için geçerli evrensel, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutta sürdürülebilir kalkınmayı hedeflediği için kapsamlı, bütünlük ve bölünmez (para.5) ve insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı gösterilmesi, korunması ve geliştirilmesi (para.19) konularını kapsamaktadır.

SKH'ler, toplumsal cinsiyet eşitliği (Hedef 5), barışçıl ve kapsayıcı toplumlar (Hedef 16) ve aslında uygulama araçlarının kullanımına yönelik adanmış bir hedef olan amaçlar için Küresel Ortaklıklar (Hedef 17) gibi bir dizi küresel konuyu da içermektedir. Küresel Ortaklıklar hedefi, toplumsal cinsiyete dair daha iyi veriler, istatistikler ve analizler kritik öneme sahiptir, fakat mevcut çalışmalar bunun sağlanması için yetersiz kalıyor (Women U. N., 2021).

Veri Madenciliği (VM), çok miktarda veriden önemli bilgilerin tanımlanması ve çıkarılması sürecini ifade eder. Veri madenciliği tekniği, verileri analiz etme ve verilerin incelenmesi yoluyla bilgiye ulaşma aracı olarak ortaya çıkmıştır. Veri madenciliği hem sorgulama süreçlerinden hem de istatistiksel sistemlerden farklıdır. Veri madenciliği, çok miktarda verinin ve çok sayıda değişkenin analizini içerir (Coşlu, 2013). Veri madenciliği, veri kümeleri içindeki gizli kalıpları ortaya çıkarmak için kullanılan sistematik bir yaklaşımdır. VM istatistik, makine öğrenimi, bulanık kümeler, kaba kümeler, küme analizi, genetik algoritmalar, sinir ağları ve daha fazlası gibi çeşitli alanları kapsayan, yeni ortaya çıkan bir çalışma ve pratik uygulama alanıdır (Zhong ve Zhou, 2003).

Metin madenciliği, metinsel materyalden yapısal bilgilerin çıkarılması amacıyla analiz edilmesi anlamına gelir. Özellikle metni veri kaynağı olarak kullanmaya odaklanan bir veri madenciliği biçimidir. Bu alandaki belirli odak konulardan bazıları, metinlerin kategorize edilmesi ve bölümlere ayrılması, kavramların çıkarılması, ayrıntılı sınıflandırmaların oluşturulması, duyguların analizi, belgelerin özetlenmesi ve varlık ilişkilerinin modellenmesidir. Metin madenciliği çalışmaları yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek için bilgi erişimi, hece analizi, kelime frekans dağılımı, örüntü tanıma, etiketleme ve bilgi çıkarma, veri madenciliği ve görselleştirme gibi birçok tekniği kullanır (Şeker, 2015).

Teknoloji ile ilgili alanlarının aksine bazı bilim alanlarında yenilikçi ve yetkin araştırmalar yürütmek her geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Yeni bilimsel bilginin üretilmesinde karşılaşılan bir zorluk da araştırma kuruluşlarının bilimsel yayınlara kaynak tahsisine ilişkin uyguladıkları düzenlemelerdir. Bilimsel araştırmalara kaynak sunan kurumların karşılaştığı dağıtım zorluklarına çözüm bulunurken uzman panelleri ve değerlendirme kurulları gibi geleneksel yöntemlerin yanı sıra veriye dayalı metin madenciliği gibi yenilikçi yaklaşımlar da kullanılmaya başlanmıştır (Yalçın ve Yayla, 2016).

Bibliyometrik yöntemler; araştırmacıların okumaya başlamadan önce literatürü keşfetmelerine ve en etkili çalışmalarını göstererek araştırmacının çalışmalarını yönlendirebilmektedir (Zupic ve Čater, 2015). Ayrıca metin madenciliği uygulamalarının anlaşılmasını geliştirmek için bibliyometrik analizin kapsamlı bir şekilde açıklanması ve özelliklerinin belirlenmesi büyük önem taşımaktadır (Artsın, 2020).

Bibliyometri, bir derginin, araştırma enstitüsünün, araştırma alanının, ülkenin veya başka bir kuruluşun yayınlarını ölçen bir araştırma alanıdır. Bibliyometri, scientometri ve enformetri terimleri, disiplinlerin dinamiklerinin literatür üretimlerine yansıdığı şekilde incelenmesiyle ilgili bileşen alanlarını ifade eder. Çalışma alanları, bir bilimsel alanın zaman içindeki ve ülkeler genelindeki çıktılarındaki değişikliklerin grafiklendirilmesinden, çıktının kontrolünü sürdürme kütüphane toplama sorununa ve çoğu araştırmacının düşük yayın verimliliğine kadar uzanmaktadır. Bibliyometri, dergilerin, yazarların ve araştırma kurumlarının bilimsel etkilerini değerlendirmenin yanı sıra sıcak konuları, yeni ortaya çıkan konuları, çok alıntılanan öğeleri, bilimsel iş birliği modellerini, disiplinler arası modelleri vb. tanımlamak için kullanılabilir (Wang vd., 2018).

Bibliyografik analiz, belirli bir konu, zaman dilimi, yazar, kurum veya çalışma alanına ilişkin yayınlanmış eserlerin hem nicel hem de nitel yöntemler kullanılarak sistematik olarak değerlendirilmesini ve değerlendirilmesini içerir. Bibliyografik analiz, bilgi üretimi, akışı, dağıtımı, kullanımı ve etkisi dahil olmak üzere bilimsel iletişimin çeşitli yönlerine dair içgörü sağlar. Bu alanda bibliyografik analiz, bibliyometri, alıntı analizi, bilimsel etki analizi, bilimsel iş birliği analizi ve bilimsel haritalama gibi çeşitli teknikler kullanılmaktadır.

Bibliyografik analizin yapılabilmesi için ilk adım, incelenecek eserlerin bibliyografik girişlerini içeren bir veri tabanı oluşturmaktır. Bu veri tabanının edinimi Scopus, Web of Science, Google Scholar ve Ulakbim gibi birden fazla bibliyografik veri tabanında arama yapılarak gerçekleştirilebilir. Daha sonra veri tabanındaki kayıtların istatistiksel ve görsel araçlar kullanılarak analiz edilmesi ve sonuçların deşifre edilmesi gerekmektedir. Bu işlem için Vosviewer, CiteSpace, BibExcel ve HistCite gibi birden fazla yazılım seçeneğinden yararlanılabilir.

Bibliyometrik analiz, büyük hacimli bilimsel verileri keşfetmek ve analiz etmek için popüler ve titiz bir yöntemdir. Belirli bir alanın evrimsel nüanslarını açarken, o alanda ortaya çıkan alanlara ışık tutmamızı sağlar. Yine de araştırmalardaki uygulamaları nispeten yenidir (Donthu vd., 2021). Bibliyometrik analizin popüleritesi (1) Gephi, Leximancer, Vosviewer gibi bibliyometrik yazılımların ve Scopus ve Web of Science gibi bilimsel veri tabanlarının geliştirilmesi, kullanılabilirliği ve erişilebilirliği ve (2) bibliyometrik metodolojinin bilgi biliminden iş araştırmasına bibliyometrik metodolojinin disiplinler arası etkileşimi büyük

hacimli bilimsel verileri işlemek ve yüksek araştırma etkisi yaratmak için sağladığı faydanın bir yansımasıdır.

Bibliyografik analiz, bilimsel araştırmaların planlanması, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve dağıtılması sürecinde çok önemlidir. Bibliyografik analiz, araştırmacılar, kütüphaneciler, yöneticiler, politika yapıcılar, fon sağlayıcılar ve diğer paydaşlar için bilimsel alanların gelişiminin, eğilimlerinin, eksikliklerinin, önemli figürlerinin, etkilerinin, bağlantılarının ve zorluklarının anlaşılmasını kolaylaştırır (Doğan, 2019).

1.1. Amaç

Cinsiyet, sosyolojik açıdan bakıldığında biyolojik farkları belirtmektedir. Her alanda olduğu gibi spor alanında yapılan çalışmalar da bu farklılara dikkat edilmektedir. Bu araştırmanın genel amacı kadın sporcular üzerine yapılmış çalışmaları Web of Science ve Scopus veri tabanları üzerinden incelemektir. Bu amaçla Vosviewer uygulaması kullanılarak belli bibliyografik veri örüntülerinin, metin madenciliği sayesinde yapılan çalışmalardaki kelime birlikteliklerinin ve yazar ortaklıkları gibi özelliklerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Sporcuların kadın olması durumunda bilimsel anlamda yapılan çalışmaların odak noktalarının nelerdir?

1.3. Alt Problemler

1. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda yıllara göre bir fark var mıdır?
2. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda yayının kaynağına göre bir fark var mıdır?
3. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda yayının yazarları açısından nasıl farklar vardır?
4. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda yayın yapılan ülkelere göre bir fark var mıdır?
5. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda yayının türüne göre bir fark var mıdır?

6. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda yayın yapılan alana göre bir fark var mıdır?
7. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda incelendiğinde yazarlar arasında nasıl bağlantılar vardır?
8. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda incelendiğinde özetle kullanılan kelimeler arasında nasıl bağlantılar vardır?
9. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda incelendiğinde en çok yayın yapan ülkeler arasında nasıl bağlantılar vardır?
10. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda incelendiğinde yayınların birlikte alıntılanma durumu nasıldır?
11. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda incelendiğinde kaynakların birlikte alıntılanma durumu nasıldır?
12. Scopus ve WOS veri tabanlarında kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda incelendiğinde bibliyografik eşleştirme durumu nasıldır?

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın en önemli sınırlılığı, veri politikaları nedeniyle daha geniş çapta veriye erişimin sınırlı olmasıdır. Bu durum, araştırmamızın kapsamını, örneklemini, güvenilirliğini ve genelleştirilebilirliğini etkilemektedir. Ayrıca, teknolojik sınırlılıklar, daha fazla veri olsa bile bunların işlenmesini zorlaştırmaktadır. Bu durum, araştırmamızın verimliliğini, hızını, doğruluğunu ve kalitesini düşürmektedir. Bu sınırlılıkları aşmak için, veri politikalarının daha şeffaf, esnek ve paylaşımcı olması, teknolojik altyapının daha gelişmiş, uyumlu ve güvenli olması gerekmektedir. Bu çalışma, veri politikaları ve teknolojik sınırlılıkların araştırmalar üzerindeki etkisini gösteren önemli bir örnektir.

Tüm araştırmalarda olduğu gibi bu araştırmanın da bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Bu çalışmaya veri sağlamak amacıyla Scopus ve WOS veri tabanında taranan yayınlar değerlendirilmiştir. Veritabanında “women athlete, female athlete” gibi anahtar kelimeler ile arama yapılmış ve elde edilen makaleler arasından çalışmanın kadın sporcular ile ilgili olup olmadığına göre özetlerin değerlendirildiği bir seçim yapılmıştır. Literatürde kuşkusuz bu çalışmanın dayandığı ancak teknik sınırlılıklar nedeniyle alınmamış belli yıllardan önceki çalışmalar da yer almaktadır. Bu çalışmalar Scopus ve WOS veri tabanında taranmış olmayabilir. Araştırmanın kapsamı bu sınırlılık içinde değerlendirilmiştir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Kadın sporcuların bilimsel araştırmalarda nasıl ele alındığı, cinsiyet eşitliği, barışçıl ve kapsayıcı toplumlar ve küresel ortaklıklar gibi sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada önemli bir konudur. Bu konuda literatürde yapılmış çalışmaların sayısal ve niteliksel olarak bibliyografik analizini yapmak hem mevcut durumu ortaya koymak hem de gelecekteki çalışmalara yön vermek açasından faydalı olacaktır. Ancak, literatürde kadın sporcular üzerine yapılmış çalışmaların derli toplu bibliyografik incelenmesine bu kapsamda yer verildiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma, bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma sayesinde, kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda hangi alanda ne tür bir yönelim olduğu, hangi ülkelerin, kurumların, yazarların, dergilerin ve anahtar kelimelerin öne çıktığı, hangi çalışmaların en çok atıf aldığı, hangi çalışmaların birbiriyle ilişkili olduğu gibi soruların cevapları tespit edilebilir. Ayrıca, görselleştirilen analizler, diğer araştırmacılarca konunun daha iyi takip edilmesini sağladığı gibi, bu alanda yapılacak çalışmalara dolayısıyla cinsiyet eşitliği (SKH-Hedef 5), barışçıl ve kapsayıcı toplumlar (SKH-Hedef 16) ve Küresel Ortaklıklar (SKH-Hedef 17) hedefleri hakkında mevcut durum farkındalığı ve bu alanlara katkı sağlamayı da artırabilir. Bu çalışma, kadın sporcuların bilimsel araştırmalarda nasıl temsil edildiğini ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine nasıl katkıda bulunduğunu ortaya koyan kapsamlı bir bibliyografik analiz sunmaktadır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada, kadın sporcular üzerine yapılmış çalışmaların sayısal ve niteliksel olarak bibliyografik analizi yapılması amaçlanmıştır. Bu amaçla, akademik araştırmalar için kapsamlı veri tabanları olan WOS ve Scopus Index kullanılmıştır. İki veri tabanında da, kadın sporcular ile ilgili çalışmaları bulmak için “kadın” ve “sporcu” anahtar kelimelerine karşılık gelen “female/women” ve “athlete” kelimeleri arama kutusuna girilerek arama yapılmıştır. Arama sonuçları, çalışmaların yayınlandığı yıllara göre en yeniden en eskiye sıralanmıştır. Bu şekilde, kadın sporcular üzerine yapılmış çalışmaların sayısı, dağılımı, içeriği ve gelişimi hakkında bir fikir edinilmiştir. Bu çalışma, kadın sporcular üzerine yapılmış çalışmaların bibliyografik analizini WOS ve Scopus Index veri tabanlarından yararlanarak sunmaktadır.

Araştırma modelini olarak, değişkenler herhangi bir şekilde değiştirilme veya etkilenmeye maruz kalmadığından, var olan bir durum betimlenmeye çalışılması dolayısıyla Tarama Modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, araştırma sorusuna cevap aramak için mevcut verileri toplayan ve analiz eden araştırma yöntemleridir. Tarama modelleri içinden de çok sayıda örneklemin olduğu bir veri seti (evren) olduğundan bu evreni temsilen bir örneklem seçildiği için Genel Tarama Modeli kullanılmıştır. Genel Tarama Modeli, evrenin tümüne ulaşmanın zor veya imkânsız olduğu durumlarda, evreni yansıtan bir örneklem üzerinden veri toplama ve analiz etme yöntemidir. Bu çalışma, değişkenleri manipüle etmeden, var olan bir durumu betimlemek ve evreni temsil eden bir örneklem üzerinden veri toplamak ve analiz etmek için Genel Tarama Modelini araştırma modeli olarak kullanmaktadır.

2.2. Evren-Örneklem

Bu çalışmanın evreni, kadın sporcular üzerine yapılmış bilimsel çalışmaları içeren bir veri setidir. Bu veri seti, akademik araştırmalar için kapsamlı veri tabanları olan WOS ve Scopus Index'te “kadın” ve “sporcu” anahtar kelimelerine karşılık gelen “female/women” ve “athlete” kelimeleri girilerek yapılan arama sonucu elde edilmiştir. Bu arama sonucu, WOS'ta 4.232 ve Scopus'ta 9.266 tane bilimsel çalışmayı kapsamaktadır. Bu çalışmanın örnekleme ise, bu veri seti içerisinde WOS için ilk 1.000 adet, Scopus için ise Vosviewer

uygulamasının tarayabileceği sayı olan 2.000 tanesi seçilerek analiz işlemi gerçekleştirilmiştir. Bu örneklem, evreni temsil edecek şekilde rastgele seçilmiştir. Bu çalışma, kadın sporcular üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların sayısal ve niteliksel olarak bibliyografik analizini yapmak için WOS ve Scopus Index veri tabanlarından elde edilen veri setinin evrenini ve örneklemini tanımlamaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanızda veri toplama sürecinde öncelikle Scopus veri tabanına 16.12.2022 tarihinde erişim sağlanmış ve “female” ve “athlete” kelimeleri girilerek sorgu işlemi yapılmıştır. Bu arama sonucunda 9.266 tane yayın listelenmiş ve bu yayınlar yıllara göre en yeniden eskiye doğru sıralanmıştır. Bu listelenen yayınların veriseti olarak incelenmeye uygun halde olması için “Documents” (Belgeler) sekmesi altındaki “All” (Hepsi) “checkbox” (işaret kutusu) seçilerek tüm araştırmalar seçilmiştir. Sonrasında bu sekmenin yanındaki “CSV export” sekmesi seçilerek burada açılır pencereden “export method”(dışarı aktarma yöntemi) olarak “CSV” *.csv (comma seperated values- virgülle ayrılmış değerler) şeklinde işaretlenmiştir. Burada dışarı aktarılacak istenen bilgiler için “Abstract & keywords” (Özet ve anahtar kelimeler) sekmesi seçilerek bu sekmenin altında yer alan “Abstract” (Özet), “Author keywords” (Yazar anahtar kelime) ve “Index keywords” (indeks anahtar kelime) bilgileri dışarı aktarılacak üzere seçilmiştir. “Export” (Dışarı aktar) denildikten sonra “export type” (dışarı aktarma tipi) olarak “CSV- only the first 2.000 documents” (csv- sadece ilk 2.000 belge) seçeneği seçilerek Vosviewer programının işleyebileceği boyutta veri seti örneklemini seçilip dışarı aktarma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Sonra WOS veri tabanına 11.01.2023 tarihinde erişim sağlanmış ve “women” ve “athlete” kelimeleri girilerek sorgu işlemi yapılmıştır. Bu arama sonucunda 4.323 tane yayın listelenmiş ve bu yayınlar yıllara göre sıralanmıştır. Veri tabanı bunlardan 1.000 tanesinin “Yazar/Author, Başlık/Title, Kaynak/Source, Özet/Abstract” olarak indirilmesine “Export/Dışarı aktar” özelliği ile olanak sağlamıştır. Veriler Excel ve RIS formatlarında dışarı aktarılmıştır.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

2.4.1. Scopus verileri

Elde edilen 9.266 veriden 3.267 tanesi erişime açık, geri kalanlar ise farklı üyelik sistemlerine göre erişilebilir yayınlardır. Bu yayınların sıralamasına bakıldığında 10 tanesi 2023 yılına, 874 tanesi 2022 yılına, 852 tanesi 2021 yılına, 708 tanesi 2020 yılına, 555 tanesi 2019 yılına, 522 tanesi 2018 yılına, 432 tanesi 2017 yılına, 417 tanesi 2016 yılına, 338 tanesi 2015 yılına 413 tanesinin de 2014 yılına ait olduğu görülmüştür. Yazarlara göre yapılan sıralamada en çok geçen yazar adı 157 tane ile B. Knechtle, sonrasında ise 108 ile T. Rosemann, 81 ile P.T. Nikolaidis, 65 ile C.A. Rüst, 41 ile M.J. De Souza, 40 ile Z.Y. Kerr ve R. Lepers, 32 ile T.P. Dompier, 31 ile N.I. Williams, 28 ile S.W. Marshall şeklinde olduğu görülmüştür. Bu verilerden yayının yapıldığı alanlara baktığımızda ise en çok yayının 6.392 ile Tıp alanından, ikinci olarak 3.817 ile Sağlık Meslekleri alanından, 1.584 ile Sosyal bilimlerden, 949 ile Biyokimya, Genetik ve Moleküler Biyoloji ve son olarak da 786 ile Psikoloji alanından olduğu görülmüştür. Bu yayınlarda en çok geçen anahtar kelimeler ise şu şekilde sıralanabilir: “human (insan)” 5.970 tane, “female (kadın)” 5.646 tane, “adult (yetişkin)” 4.072 tane, “athlete (sporcu)” 3.890 tane şeklinde görülmüştür. İlk 2.000 veri aktarıldığı için çalışmaların yılları 2020-2023 arası 3 yıllık süreci kapsamaktadır.

Aşağıda örnek olması açısından oluşturulan veri setinin ilk birkaç sütunu gözlemlenebilmektedir. Sütunlardan ilki esere ulaşılabilecek “Link”, diğeri eserin özetinin verildiği “Özet” ve sonuncusu yazarlar tarafından seçilen anahtar kelimelerin olduğu “Yazar Anahtar Kelimeleri” şeklindedir. Bunlardan başka sütunlarda vardır ancak alan yeterli olmadığı için buraya yazılmamıştır.

Çizelge 2.1. Verilerin özet görünümü: Erişim adresi, Özet, Anahtar kelimeler

Link	Özet (Abstract)	Yazar Anahtar kelimeler
"https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85139527386&doi=10.12307%2f2023.096&partnerID=40&md5=505521cf38"	"Background: Selecting key technical indicators to guide special training or competition is the key to improving competition performance. There are obvious differences in the techniques of male and female athletes and the key technical indicators of athletes of different sexes have not yet been known. Objective: To select key technical indicators that affect the competition performance of elite speed climbing athletes, thereby providing direction and theoretical support for the scientific training of speed climbing. Methods: The videos of speed climbing finals in the 2017-2021 World Championships, World Cup and China Climbing League were selected to obtain the competition samples of the top four male and female athletes (109 men and 117 women). Reaction time, contact time and segmental speed were collected and then random forest and XGBoost models of male and female speed climbing athletes were	motion technique, random forest scientific training speed climbing two-dimensional kinematics analysis XGBoost",

Çizelge 2.1. Devam. Verilerin özet görünümü: Erişim adresi, Özet, Anahtar kelimeler

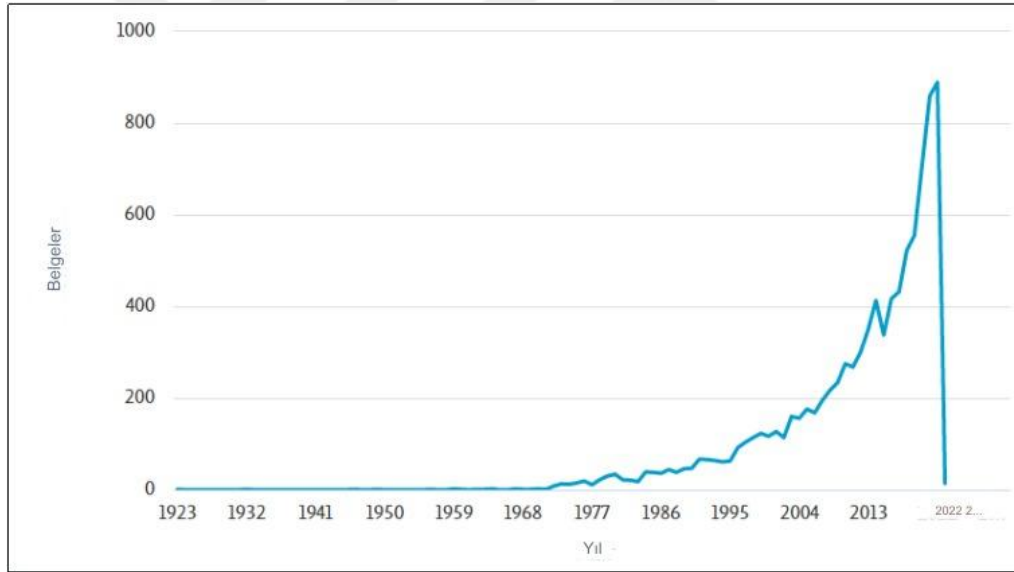
98ce47019 established using two-dimensional kinematic analysis. Accordingly, the
5f1ebb278 influence of each technical indicator on the competition performance
ab77, was calculated. Results And Conclusion: For male athletes, the root-
mean-square error values of random forest and XGBoost models were
0.224 and 0.265, respectively, and r2 was 0.765 and 0.686, respectively.
The key technical indicators were total contact time of the left hand,
motion frequency of the right hand, total contact time of the right hand,
speed of holds 3-6, motion frequency of the left foot, total contact time
of the right foot, speed of holds 11-13, speed of holds 13-18, speed of
holds 8-10, total contact time of the left foot, number of total holds of
the left hand and motion frequency of the right foot. For female athletes,
the root-mean-square error indicator of random forest and XGBoost
models were 0.066 and 0.055, respectively, and r2 were 0.846 and 0.887,
respectively. The key technical indicators were total contact time of the
left hand, total contact time of the right hand, motion frequency of the
right hand, motion frequency of the left foot, total contact time of the left
foot, speed of holds 8-10, total contact time of the right foot, and speed
of holds 10-11 and 13-18. To conclude, the technical indicators of the
upper limbs (contact time sum and action frequency) on speed rock
climbing competition are more influential than those of the lower limbs.
The number of holds has no high influence on the competition results.
The key segments for winning in male and female elite athletes are holds
3-6 and 8-11 respectively. Athletes should focus on optimizing the upper
limb contact time of the key segments for winning and then optimize the
lower limb contact time, so as to improve the competition performance.

<p>"https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85142458095&doi=10.1590%2f18692202329012022_0340&partnerID=40&md5=56b500646de6795115c9044b59bca6f2,</p>	<p>"Introduction: Chinese martial art has a wide and deep history, and its routine passes are a particular artistic presentation. In exhibitions, choreography with jumping is highly appreciated. Empirically, it is believed that additional strengthening of the lower limbs may promote better results in the performances, but there are no reports in the scientific literature about such a statement. Objective: Verify the consequences of lower limb strength training on jumping ability in martial arts athletes. Methods: 30 first and second tier athletes from the professional women's team of the Wushu Sports Management Center and Sports Bureau were selected as volunteers for the experimental research. The experiment lasted for three months. The characteristics of the development and change of strength of each muscle group in the knee joint of the athletes' lower limb during the experimental training were detailed, and the commonly used means of lower limb strength training were found. Results: In strength training, the best means found were skipping steps and rapidly changing direction. The correlation coefficient between jumping and strength was 0.75. Conclusion: After the experiment, the maximum torque and the average power of the lower limb knee muscle groups of the three experimental groups increased in different ranges, which shows that the strength quality of the knee joint of the athletes increased during the suggested training. "</p>	<p>"Therapeutic studies- investigation of treatment outcomes. "Lower Extremity, Martial Arts, Physical Functional Performance"</p>
<p>"https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85141278236&doi=10.1016%2fj.psychsport.2022.102327&partnerID=40&md</p>	<p>"Illness prevention is essential for athlete health management, but little is known about its uptake in sport. Prior to the pandemic, the International Olympic Committee (IOC) published a consensus statement recommending illness prevention guidelines are implemented in sports. Yet, little is known about guideline uptake. Therefore, this study aimed to explore the (1) illness experiences of rugby players and athlete support personnel and (2) barriers and enablers to illness prevention guideline uptake in rugby, using the lens of behaviour change theory. In a bid to inform and enhance athlete welfare, we sought to amplify the voices of participants through qualitative inquiry. Between August 2020 and May 2021, 16 semi-structured interviews were undertaken with players and athlete support personnel working across rugby. Analysis was conducted using Braun and Clarke's reflexive</p>	<p>"Behaviour change COVID-19 Illness Illness prevention Rugby",</p>

Çizelge 2.1. Devam. Verilerin özet görünümü: Erişim adresi, Özet, Anahtar kelimeler

5=d576a9c thematic analysis. Prior to COVID-19, participants deemed illness to be
c674eb43a of little concern, with experience of illnesses and the global pandemic
0db97d5b9 critical enablers to guideline uptake. The rugby environment was a
bde5de4, barrier to illness prevention, particularly in women's and academy teams
where resource deficiency was highlighted. 'Rugby identity' acted as
both a barrier and enabler with participants' passion for rugby driving
both guideline adherence and non-adherence. Tackling resource
inequalities between men's and women's cohorts is critical to effectively
implement guidelines. Coach and player education is essential, and
emphasis must be placed on continuing preventative behaviours adopted
due to COVID-19. Our findings offer new insight into illness"

Scopus'un sağladığı metriklerden yıllara göre yayın sayısı değişimi hakkında aşağıdaki grafik elde edilebilir. Bu grafikten anlaşılacağı üzere 1923 yılından 1960'ların sonlarına kadar yok denecek kadar az sayıdaki yayınlar 1970'lerden sonra artmaya başlamış ve her yıl artarak devam etmiştir. Bu artış 2013 yılından sonra belirgin bir seviyede hızlı olmuştur ve 900 sayısını geçmiştir.

Şekil 2.1. Yıllara göre dokümanların sayısındaki değişim

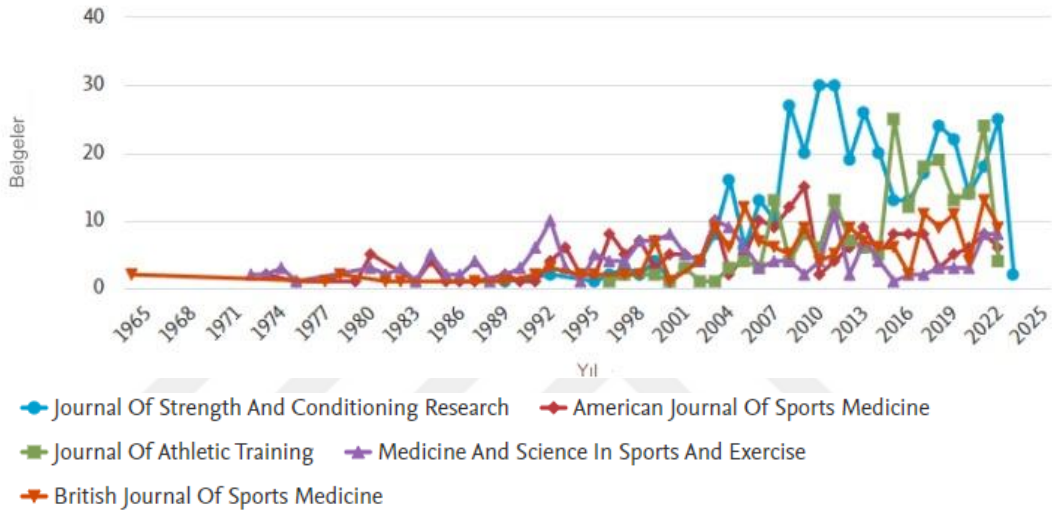
Yayın artışının en çok olduğu dergiler ise aşağıdaki grafikten görülebilir (Şekil 2.2). Bu grafiğe göre 1965-2023 yılları arasında Journal of Strength and Conditioning Research dergisi (mavi ve yuvarlak ile gösterilen), Journal of Athletic Training (yeşil ve kare ile gösterilen), American Journal of Sports Medicine (koyu kırmızı ve baklava dilimi şekli ile gösterilen), Medicine and Science in Sports and Exercise (mor ve üçgen ile gösterilen), British Journal of Sports Medicine (açık kırmızı ve ters üçgen ile gösterilen) dergilerinin yıllara göre yayın sayıları değişimi çizgi grafiği ile gösterilmiştir. 2023 yılında bütün

yayınlardaki azalmanın nedeni yılın yeni başlamış olmasıdır. Bundan önce 1965 yılında ilk yayınlar British Journal of Sports Medicine dergisinde görülmeye başlamıştır. Grafik incelendiğinde 2001 yılına kadar dalgalı bir seyir izleyen yayınların sayısının Journal of Strength and Conditioning Research dergisi için bu yıldan sonra Journal of Athletic Training için de 2013 yılından sonra çok hızlı bir şekilde artışa geçtiği görülmektedir.

Kaynağa göre yıllık belgeler

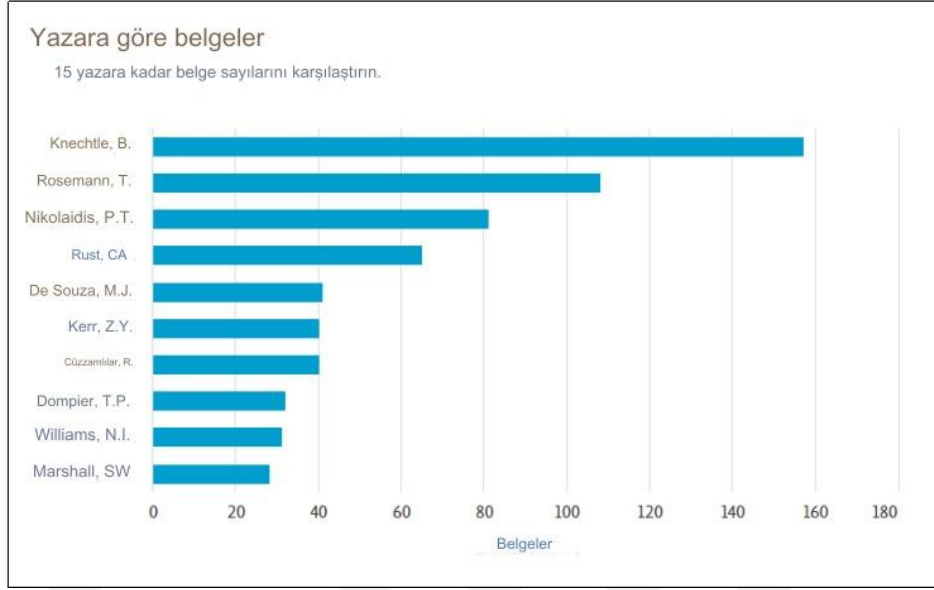
10'a kadar kaynak için belge sayılarını karşılaştırın.

Kaynakları karşılaştırın ve CiteScore, SJR ve SNIP verilerini görüntüleyin

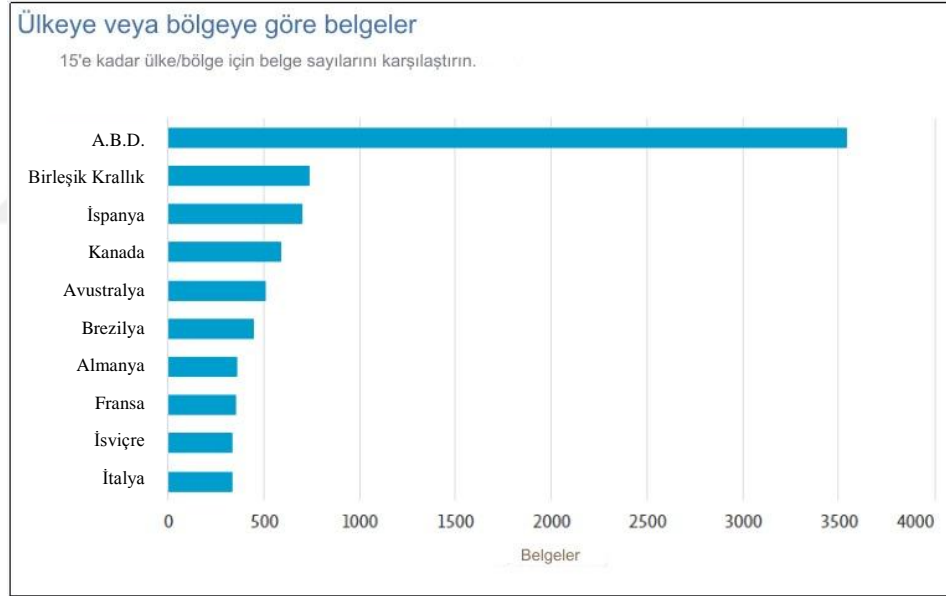

Şekil 2.2. Yıllara göre yayın sayısındaki değişim- kaynaklar

Yazarlara göre yayın sayısına bakıldığında (Şekil 2.3) en çok yayının 157 ile B. Knetchle'a ait olduğu, sıralamanın 108, T. Rosemann, 81 P.T. Nikolaidis, şeklinde devam ettiği tablodan ve sütun grafiğinden de görülebilir. Bunlardan sonraki gelen yayın sayıları 40'lı sayılara kadar düşmektedir. Bu sayıların son 3 yıla ait olduğuna dikkat edilmelidir.

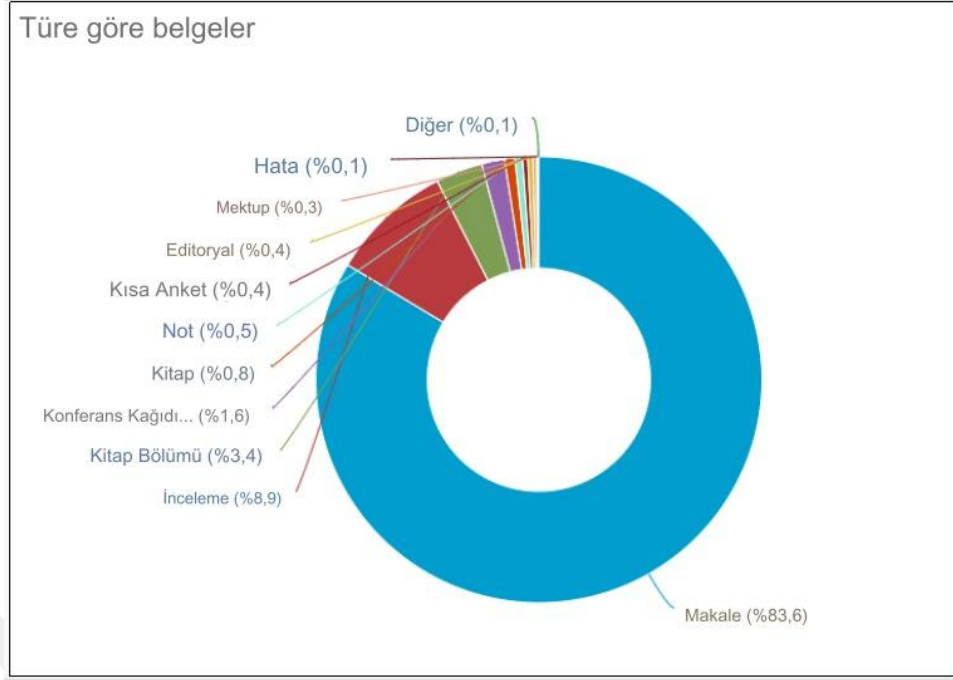

Şekil 2.3. Yazara göre yayın sayıları

Şekil 2.4. Ülkelere göre yayın sayıları

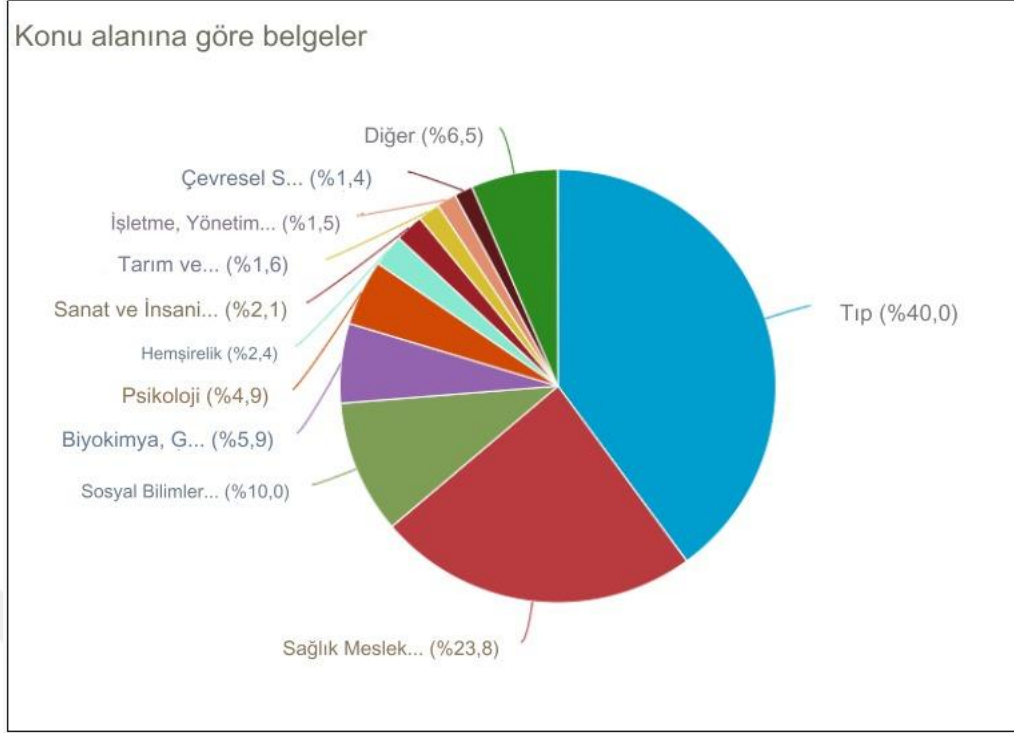
Ülkelere göre yayın sayısına bakıldığında ise 2020-2023 yılları arasında bu alanda en çok çalışma yapılan ülkenin United States (ABD) olduğu (3541 yayın) görülebilir. Bunu 735 yayın ile United Kingdom (Birleşik Krallık), 697 ile Spain (İspanya), 588 yayın ile Canada (Kanada) takip etmektedir. Yayın sayılarına bakılınca ABD'nin yayınlar konusunda diğer ülkelere göre açık ara önde olduğu görülebilir.

Şekil 2.5. Yayın tipine göre yayın sayıları

Bu yayınlar yayın türüne göre sınıflandığında en çok yapılan yayın 7.769 sayı ile tüm yayınların %83,6'sını oluşturan "makale" türüne aittir. Bunu 824 sayısı ve %8,9'luk pay ile Review (inceleme), 317 sayısı ve %3,4 lük pay ile Book Chapter (Kitap bölümü) izlemektedir.

Yayınlara alanlarına bakıldığında ise (Şekil 2.6) en çok yayının Medicine (Tıp) alanında (%40 oranı) olduğu, bu alanı %23 ile yine sağlıkla ilgili bir diğer alan olarak Health Professions (Sağlık uzmanlığı) alanının izlediği, %10 ile de Social Sciences (Sosyal bilimler) tarafından bu alanın izlendiği görülebilir. Diğer alanlar ise %10'dan daha az paya sahiptir.

Şekil 2.6. Yayın alanına göre yayın sayıları

2.4.2. WOS Verileri

Elde edilen 4.232 veriden 1.404 tanesi erişime açıktır. Bu yayınların yıllara göre sıralamasına bakıldığında 6 tanesi 2023 yılına, 273 tanesi 2022 yılına, 367 tanesi 2021 yılına, 283 tanesi 2020 yılına, 253 tanesi 2019 yılına, 255 tanesi 2018 yılına, 232 tanesi 2017 yılına, 185 tanesi 2016 yılına, 193 tanesi 2015 yılına 172 tanesinin de 2014 yılına ait olduğu görülmüştür. Yazarlara göre yapılan sıralamada en çok geçen yazar adı 71 tane ile B. Knechtle, sonrasında ise 45 ile T. Rosemann, 43 ile Z.Y. Kerr, 35 ile C. Rust, 32 ile T. Dompier, 30 ile M. J. De Souza, 29 ile N.I. Williams, 27 ile S. Marshall, 23 ile W.J. Kraemer şeklinde olduğu görülmüştür. Bu verilerden yayının yapıldığı alanlara baktığımızda ise en çok yayının 4.232 ile Sağlık Bilimleri kategorisine ait olduğu bunu da 561 ile Ortopedi, 504 ile Psikoloji alanlarının izlediği görülmüştür. Yayınların 4.052 tanesi İngilizce dilinde, 64 tanesi Portekizce, 42 tanesi İspanyolca ve 26 tanesi de Almanca olarak yapılmıştır. Yayınların 3.625 tanesi SCI-E, 633 tanesi SSCI, 477 tanesi ESCI indeksinde yer almaktadır.

Aşağıda örnek olması açısından oluşturulan veri setinin ilk birkaç sütunu gözlemlenebilmektedir. Gözlemlenen sütunlarda yazarların yer aldığı “Yazarlar” sütunu, eserin tam başlığının yer aldığı “Başlık” sütunu ve eserin yayın yılının yer aldığı “Yıl”

sütunu bulunmaktadır. Yılların “2023” ve “2022” olmasının nedeni bu alanda yapılan yayınların incelemesi yapılırken yayınların güncelliği takip etmek açısından en yeniden en eskiye doğru sıralanarak seçim yapılmış olmasıdır.

Çizelge 2.2. Verilerin özet görünümü: Yazarlar, Başlık, Yıl

Yazarlar	Başlık	Yıl
"Chesson, L; Jones, B; Backhouse, SH"	"Is The Focus in Professional Rugby Ever Really On Health?: A Qualitative Study On The Uptake Of İllness Prevention Guidelines İn Rugby"	2023
"Saarinen, M; Ryba, TV; Kavoura, A; Aunola, K"	"Women Easily Feel That They Have Lost A Year İf They Don't Ski Faster: Finnish Ski Coaches' Discursive Constructions Of Gendered Dual Career Pathways"	2023
"Cai, HS	"Effects Of Core Stabilitytraining On Specific Strength In Wrestlers"	2023
"Liu, H; Qu, CW	"Consequences Of Lower Limb Strength Training On Jump Performance In Athletes Of Martial Arts"	2023
"Wang, R; Han, L	"Influence Of Sports Injuries And Resistance Training On Skiers' Bone Mass"	2023
"de Oliveira, DE; Zandonade, LOC; Horita, MM; Jorge, PB	"Epidemiological Profile Of Amateur Athletes At A Medical School In The City Of Sao Paulo"	2023
Roklicer, R; Rossi, C; Bianco, A; Stajer, V; Ranisavljev, M; ..."	"Prevalence Of Rapid Weight Loss in Olympic Style Wrestlers"	2022
"Giraldez-Costas, V; Aguilar-Navarro, M; Gonzalez-Garcia, ..."	"Acute Caffeine Supplementation Enhances Several Aspects Of Shot Put Performance in Trained Athletes"	2022
"Charlot, K; Lavoue, C; Siracusa, J; Chalchat, E; Hertert, P; Bourrilhon, C	"Fluctuations in Food And Fluid intake During A 24-H World Championship: Analysis Of The Deviation From Nutritional Programs"	2022
"Hew-Butler, T; Aprik, C; Byrd, B; Sabourin, J; VanSumeren, M; Smith-Hale, V; Blow, A	"Vitamin D Supplementation And Body Composition Changes in Collegiate Basketball Players: A 12-Week Randomized Control Trial"	2022
"Montgomery, MM; Carranza, S"	"Changes in Performance on Common Return-To-Sport Tests During A Collegiate Women's Soccer Season: Implications For Baseline Testing"	
"Stevenson, NG; Harris, R; Montag, J; Stay, S; Perera, NKP"	"The Development And Test-Retest Reliability of The Periodic Health Evaluation For Female Athletes (PHE FA) Survey"	
"Ross, KA; Mojica, ES; Lott, A; Carter, C; Gonzalez-Lomas, G"	"Characterization of Pincer-Type Hip Impingement İn Professional Women's Ice Hockey Players"	

Çizelge 2.2. Devam. Verilerin özet görünümü: Yazarlar, Başlık, Yıl

"Giagio, S; Salvioli, S; Innocenti, T; Gava, G; Vecchiato, M; Pillastrini, P; Turolla, A"	"PFD-SENTINEL: Development of A Screening Tool For Pelvic Floor Dysfunction in Female Athletes Through An International Delphi Consensus"	
"Dijkstra, HP; Auliffe, SM; Arden, CL; Kemp, JL; Mosler, AB; Price, A;... "	"Oxford Consensus On Primary Cam Morphology And Femoroacetabular Impingement Syndrome: Part 1- Definitions, Terminology, Taxonomy And Imaging Outcomes"	
"Thornton, HR; Armstrong, CR; Gamble, T; Rigby, A; Johnston, RD; Duthie, GM"	"Quantifying The Movement Characteristics Of Australian Football League Women's Competition"	2022
"Lahaye, SL; Le Cunuder, A; Lachard, T; Menard, V; ... "	"Cardiac Events in World-Class Athletes: An Internet-Based Study"	2022
"Giles, GE; da Costa, KG; Olenich, SA; Powell, KJ; Hart-Pomerantz, H; ..."	"Load Carriage And Physical Exertion Influence Soldier Emotional Responses"	2022
"Mason, J; Kniewasser, C; Hollander, K; Zech, A	"Intrinsic Risk Factors For Ankle Sprain Differ Between Male And Female Athletes: A Systematic Review And Meta-Analysis"	2022
"Boraita, A; Diaz-Gonzalez, L; Valenzuela, PL; Heras, ME; Morales-Acuna, F; ...	"Normative Values For Sport-Specific Left Ventricular Dimensions And Exercise-Induced Cardiac Remodeling In Elite Spanish Male And Female Athletes"	2022
"Schellnegger, M; Lin, AC; Hammer, N; Kamolz, LP	"Physical Activity On Telomere Length As A Biomarker For Aging: A Systematic Review	2022
Woronyczova, J; Novakova, M; Lenicek, M; Batovsky, M; ...	Serum Bilirubin Concentrations And The Prevalence Of Gilbert Syndrome In Elite Athletes"	2022
"Rodriguez-Lopez, ES; Acevedo-Gomez, MB; Romero-Franco, N; Basas-Garcia, A; ...	"Urinary Incontinence Among Elite Track And Field Athletes According To Their Event Specialization: A Cross-Sectional Study"	2022

Yayınlar alanlarına göre sınıflandırıldığında aşağıdaki tablodan en çok yayın yapılan alanlara ulaşılabilir. Buna göre en çok yayın Spor Bilimleri alanından yapılmıştır (4.232). Bu alanı Hospitality Leisure Sport Tourism (Konaklama Eğlence Spor Turizm) alanı, Ortopedi ve Psikoloji takip etmiştir. Kadın sporcular üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların bibliyografik analizi için WOS veri tabanından elde edilen veri setinde, çalışmaların aldıkları atıf sayılarına göre sıralama yapılmıştır. Aşağıdaki tabloda ise atıflara göre yayınlar görülebilir. Tablodaki sıralama atıf sayısına göre yapılmıştır.

Çizelge 2.3. WOS kategorilerine göre yayınlar

Web of Science Kategorileri	Eser Sayısı	% 8,492 yüzdesi
Sport Sciences	4232	49,835
Hospitality Leisure Sport Tourism	948	11,163
Orthopedics	738	8,691
Physiology	674	7,937
Nutrition Dietetics	423	4,981
Psychology Applied	379	4,463
Endocrinology Metabolism	316	3,721
Medicine General Internal	292	3,439
Sociology	269	3,168
Education Educational Research	267	3,144
Public Environmental Occupational Health	256	3,015
Rehabilitation	255	3,003
Psychology	253	2,979
Psychology Multidisciplinary	162	1,908
Environmental Sciences	154	1,813
Surgery	148	1,743
Cardiac Cardiovascular Systems	144	1,696
Obstetrics Gynecology	133	1,566
Communication	126	1,484
Multidisciplinary Sciences	123	1,448
Women S Studies	120	1,413
Social Sciences Interdisciplinary	109	1,284
Engineering Biomedical	96	1,130
Psychology Experimental	87	1,024
Neurosciences	82	0,966
Showing 25 Out of 174 Entries		
"3 Record(S) (0.035%) Do Not Contain Data in The Field Being Analyzed"		

Buna göre en çok atıf alan yayın 1988 yılında L. A. Leger, D. Mercier, C. Gadoury, J. Lambert, ortak çalışması olan "The multistage 20 metre shuttle run test for aerobic fitness" isimli yayındır ve atıfları 1.643'tür. Bu yayın, aerobik fitness seviyesini ölçmek için çok aşamalı 20 metre mekik koşusu testini tanıtmış ve bu testin geçerlilik ve güvenilirliğini değerlendirmiştir. Bu yayını 2007 yılında Hootman, Jennifer M. Dick, Randall; Agel, Julie tarafından yapılan "Epidemiology of collegiate injuries for 15 sports: Summary and recommendations for injury prevention initiatives" isimli yayın 1.363 atıfla takip etmektedir. Bu yayın, 15 farklı spor dalında kolej düzeyindeki sporcu yaralanmalarının epidemiyolojisini incelemiş ve yaralanma önleme girişimleri için özet ve öneriler sunmuştur. Bunları ise bir literatür tarama çalışması olan 1995 yılında E. Arendt, R. Dick, tarafından yapılmış ve

başlığında “women” kelimesini kullanmış olan "Knee injury patterns among men and women in collegiate basketball and soccer-NCAA data and review of literature" isimli çalışma 1053 atıfla takip etmektedir. Bu çalışma, kolej düzeyindeki basketbol ve futbol sporcularında diz yaralanma modellerini karşılaştırmış ve NCAA (Ulusal Kolej Atletizm Birliği) verileri ve literatürü gözden geçirmiştir.

Bu şekilde, kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda en çok atıf alan yayınlar ve bunların konuları, yazarları, yılları ve dergileri hakkında bilgi edinilebilir. Bu çalışma, WOS veri tabanından elde edilen veri setindeki çalışmaların atıf sayılarına göre sıralanmasını ve tablo halinde aşağıda sunulmaktadır.

Çizelge 2.4. Atıflarına göre yayınlar

Başlık	Yazarlar	Yayın Yılı	Toplam atıf
"The multistage 20 metre shuttle run test for aerobic fitness"	"Leger, L. A.; Mercier, D.; ...	1988	1643
"Epidemiology of collegiate injuries for 15 sports: Summary and recommendations for injury prevention initiatives"	Hootman, Jennifer M.; Dick, Randall; Agel, Julie	2007	1363
"Knee injury patterns among men and women in collegiate basketball and soccer - NCAA data and review of literature"	"Arendt, E; Dick, R	1995	1053
"The effect of neuromuscular training on the incidence of knee injury in female athletes - A prospective study"	"Hewett, TE; Lindendorf, TN; ...	1999	991
"Star excursion balance test as a predictor of lower extremity injury in high school basketball players"	"Plisky, Phillip J.; Rauh, Mitchell J.; ...	2006	704
"Heavy-load eccentric calf muscle training for the treatment of chronic Achilles tendinosis"	Alfredson, H; Pietila, T; Jonsson, P; Lorentzon, P	1998	683
"The IOC consensus statement: beyond the Female Athlete Triad-Relative Energy Deficiency in Sport (RED- S) "	"Mountjoy, Margo; Sundgot-Borgen, Jorunn; ...	2014	632
"Anterior cruciate ligament injury in national collegiate athletic association basketball and soccer - A 13-year review"	"Agel, J; Arendt, EA; Bershadsky, B	2005	536
"Prevalence of jumper's knee among elite athletes from different sports - A cross-sectional study"	"Lian, OB; Engebretsen, L; Bahr, R	2005	492
"A comparison of knee joint motion patterns between men and women in selected athletic tasks"	"Malinzak, RA; Colby, SM; Kirkendall, DT; Yu, B; Garrett, WE	2001	487
"Heart rate variability in athletes"	"Aubert, AE; Seps, B; Beckers, F	2003	480
"Neuromuscular training improves performance and lower-extremity biomechanics in female athletes"	"Myer, GD; Ford, KR; Palumbo, JP; Hewett, TE	2005	465
"Preseason Strength And Flexibility Imbalances Associated With Athletic Injuries In Female Collegiate Athletes"	"Knapik, Jj; Bauman, Cl; Jones, Bh; Harris, Jm; Vaughan, L	1991	448
"Gender differences in lower extremity kinematics, kinetics and energy absorption during landing"	"Decker, MJ; Torry, MR; ...	2003	436
"Anterior cruciate ligament injury patterns among collegiate men and women"	"Arendt, EA; Agel, J; Dick, R	1999	426
"Non-contact ACL injuries in female athletes: an International Olympic Committee current concepts statement"	"Renstrom, P.; Ljungqvist, A.; Arendt, E.; ...	2008	419

Çizelge 2.4. Devam. Atıflarına göre yayınlar

"Anterior cruciate ligament injuries in female athletes - Part 2, a meta-analysis of neuromuscular interventions aimed at injury prevention"	Hewett, TE; Ford, KR; Myer, GD	2006	417
"Risk factors associated with noncontact injury of the anterior cruciate ligament - A prospective four-year evaluation of 859 West Point cadets"	"Uhorchak, JM; Scoville, CR; Williams, GN; Arciero, RA; St Pierre, P; Taylor, DC	2003	411
"Fear of re-injury: a hindrance for returning to sports after anterior cruciate ligament reconstruction"	Kvist, J; Ek, A; Sporrstedt, K; Good, L	2005	404
"Developing Maximal Neuromuscular Power Part 2- Training Considerations for Improving Maximal Power Production"	"Cormie, Prue; McGuigan, Michael R.; Newton, Robert U.	2011	376
"Return to the Preinjury Level of Competitive Sport After Anterior Cruciate Ligament Reconstruction Surgery Two-thirds of Patients Have Not Returned by 12 Months After Surgery"	"Arder, Clare L.; Webster, Kate E.; Taylor, Nicholas F.; Feller, Julian A.	2011	371
"Sports injuries and illnesses during the London Summer Olympic Games 2012"	"Engebretsen, Lars; Soligard, Torbjorn; Steffen, Kathrin;...	2013	368
"The female athlete triad"	"Otis, CL; Drinkwater, B; Johnson, M; Loucks, A; Wilmore, J	1997	357
"The Landing Error Scoring System (LESS) Is a Valid and Reliable Clinical Assessment Tool of Jump-Landing Biomechanics The JUMP-ACL Study"	"Padua, Darin A.; Marshall, Stephen W.; Boling, Michelle C.; Thigpen, Charles A.; ...	2009	355
"Metabolic, Catecholamine, And Exercise Performance Responses To Various Doses Of Caffeine"	"Graham, Te; Spriet, LI	1995	345
"A randomized controlled trial to prevent noncontact anterior Cruciate ligament injury in female collegiate soccer players"	"Gilchrist, Julie; Mandelbaum, Bert R.; Melancon, Heidi; ...	2008	342
"Neuromuscular performance characteristics in elite female athletes"	Huston, LJ; Wojtys, EM	1996	340
"A comparison of knee kinetics between male and female recreational athletes in stop-jump tasks"	"Chappell, JD; Yu, B; Kirkendall, DT; Garrett, WE	2002	329
"Neuro-Musculoskeletal and Performance Adaptations to Lower-Extremity Plyometric Training"	"Markovic, Goran; Mikulic, Pavle	2010	314
"A grounded theory of psychological resilience in Olympic champions"	Fletcher, David; Sarkar, Mustafa	2012	304
"Knee joint laxity and neuromuscular characteristics of male and female soccer and basketball players"	"Rozzi, SL; Lephart, SM; Gear, WS; Fu, FH	1999	303
"Incidence of Subsequent Injury to Either Knee Within 5 Years After Anterior Cruciate Ligament Reconstruction With Patellar Tendon Autograft"	"Shelbourne, K. Donald; Gray, Tinker; Haro, Marc	2009	301
"Risk factors for stress fractures in track and field athletes - A twelve-month prospective study"	"Bennell, KL; Malcolm, SA; Thomas, SA;...	1996	291
"Muscle hypertrophy, hormonal adaptations during strength training in strength-trained and strength development and untrained men"	"Ahtiainen, JP; Pakarinen, A; Alen, M; Kraemer, WJ; Hakkinen, K	2003	290
"Epidemiology of Sports-Related Concussion in NCAA Athletes From 2009-2010 to 2013-2014: Incidence, Recurrence, and Mechanisms"	"Zuckerman, Scott L.; Kerr, Zachary Y.; Yengo-Kahn, Aaron; Wasserman, Erin; Covassin, Tracey; Solomon, Gary S.	2015	289
"Differences in kinematics and electromyographic activity between men and women during the single-legged squat"	"Zeller, BL; McCrory, JL; Ben Kibler, W; Uhl, TL	2003	289

3. BULGULAR

Bu araştırmada, kadın sporcular üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların bibliyografik analizi için Vosviewer uygulaması kullanılmıştır. Vosviewer uygulaması, metin madenciliği yöntemleri ile veri setindeki bilgileri işleyen ve görselleştiren bir yazılımdır. Bu araştırmada öncelikle Vosviewer uygulamasında veri seti metin madenciliği olarak işlenmiştir. Burada öncelikle yazarlar ve yazar grupları ve bu gruplar arasındaki ilişki görsel olarak ortaya çıkarılmıştır. Bu sayede, kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda hangi yazarların ve kurumların ne çıktığı, hangi yazarların birlikte çalıştığı, hangi yazar gruplarının hangi konulara odaklandığı gibi soruların cevapları grlebilmemiştir. Sonrasında ise makale özetlerinde ve anahtar kelimelerinde geçen sözcükler analiz edilmiş ve en çok kullanılan sözcükler ile ilgili sözcükler arasındaki bağlantı görselleştirme ile ortaya çıkarılmıştır. Bu sayede, kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda hangi konuların popüler olduğu, hangi konuların birbiriyle ilişkili olduğu, hangi konuların yeni veya eski olduğu gibi soruların cevapları grlebilmemiştir. Bu alışma, Vosviewer uygulamasının metin madenciliği yöntemleri ile veri setini işleyerek ve görselleştirerek kadın sporcular üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların bibliyografik analizini yapmak için nasıl kullanıldığını anlatmaktadır.

3.1. Yazarlar Arasındaki Bağlantılar

Veri setindeki yazarlar isimleri için Vosviewer'da bibliyometrik analiz yapılmıştır. Bu amaçla VOS tekniği ile Vosviewer'daki analiz adımları şu sıra ile işlenmiştir:

- *Create yeni proje oluştur*
- *Choose type of data ile Create a map based on bibliographic data seç*
- *Choose data source ve Read data from reference manager files*
- *Read data from bibliographic database files*
- *Select files dan Scopus / Web of Science data files seç*
- *Choose type of analysis and counting method ile analiz türü ve hesaplama yöntemi seç (nerilen tür ve yöntem seçilmiştir)*

- *Choose threshold* penceresinden eşik değeri seçilebilir, burada öneri ile devam edilmiştir

- *Choose number of authors* kısmında programdan verilen eşik değeri ile devam edilmiştir

- *Verify selected authors*

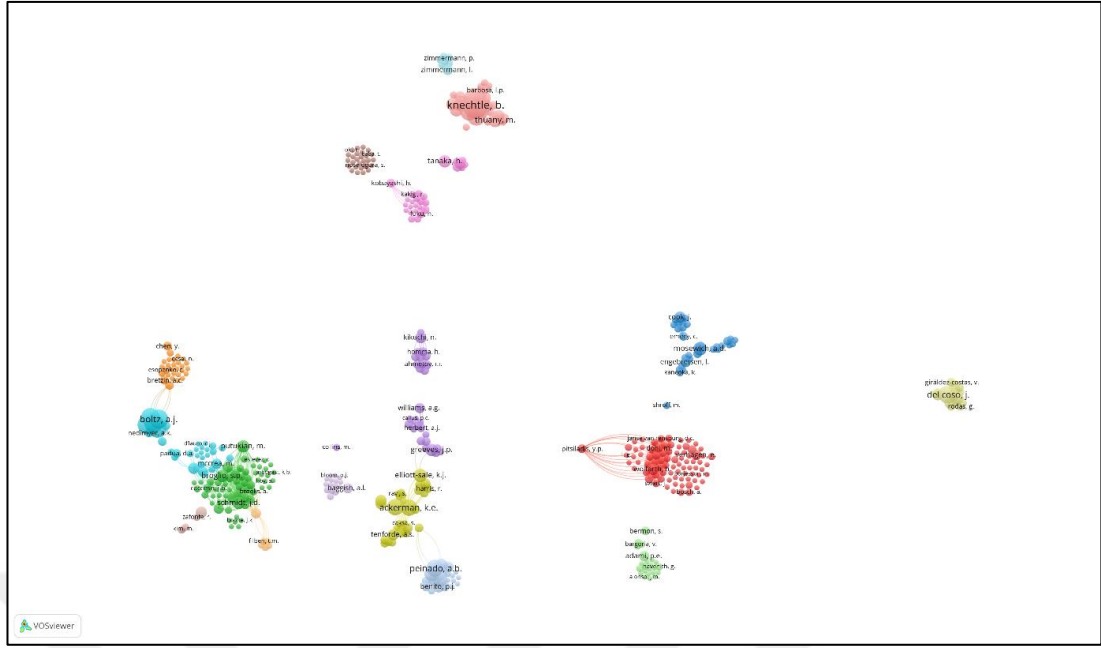
- *Finish*

Adımları takip edilerek Vosviewer ile bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiştir. Yazarlar arasındaki ilişkileri, yıllara göre değişen kümeleme renklerinin görüntülenmesi söz konusudur. Panel üzerinde bunları yoğunluk görünümü, küme yoğunluk görünümü ve dağılım görünümleri ile görseller oluşturulmuştur.

3.1.1. Ağ Görselleştirme (Network Visualization)-Scopus

Burada, yazarlar arasındaki co-author (eş yazar) bağlantılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Co-author bağlantıları, yazarların birlikte çalışma sıklığını, işbirliği düzeyini, ağ yapısını ve etkisini gösteren bir göstergedir. Bu amaçla, Vosviewer uygulaması ile ağ (network) görselleştirilmesi yapılmıştır. Ağ görselleştirilmesi, yazarlar arasındaki ilişkileri gösteren bir yöntemdir. Ağ görselleştirilmesinde, yazarlar düğümler (nodes) olarak, ilişkiler ise kenarlar (edges) olarak gösterilir. Düğümlerin büyüklüğü, yazarların yayın sayısını; kenarların kalınlığı, yazarlar arasındaki ilişki gücünü; düğümlerin renkleri, yazarların ait oldukları küme veya temayı belirtir.

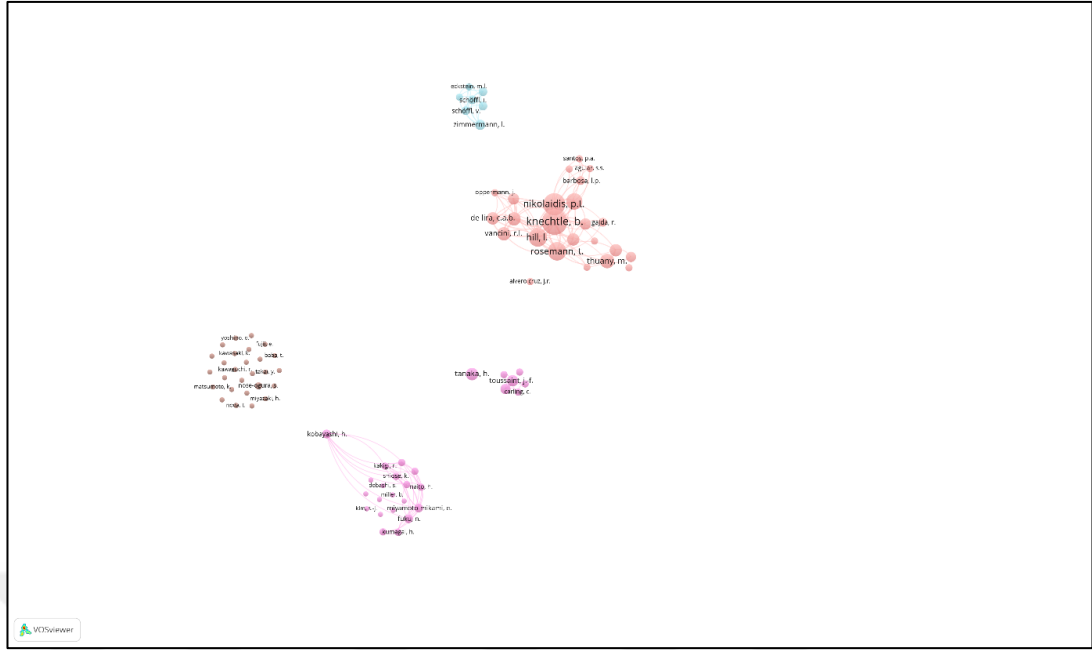
Bu araştırmada yapılan ağ görselleştirilmesinde, minimum ve maksimum yazar sayısında kısıtlama yapılmadan tüm yazarlar alınmıştır. Bu şekilde, veri setindeki tüm yazarlar ve aralarındaki co-author bağlantıları görsel olarak görülebilir. Aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

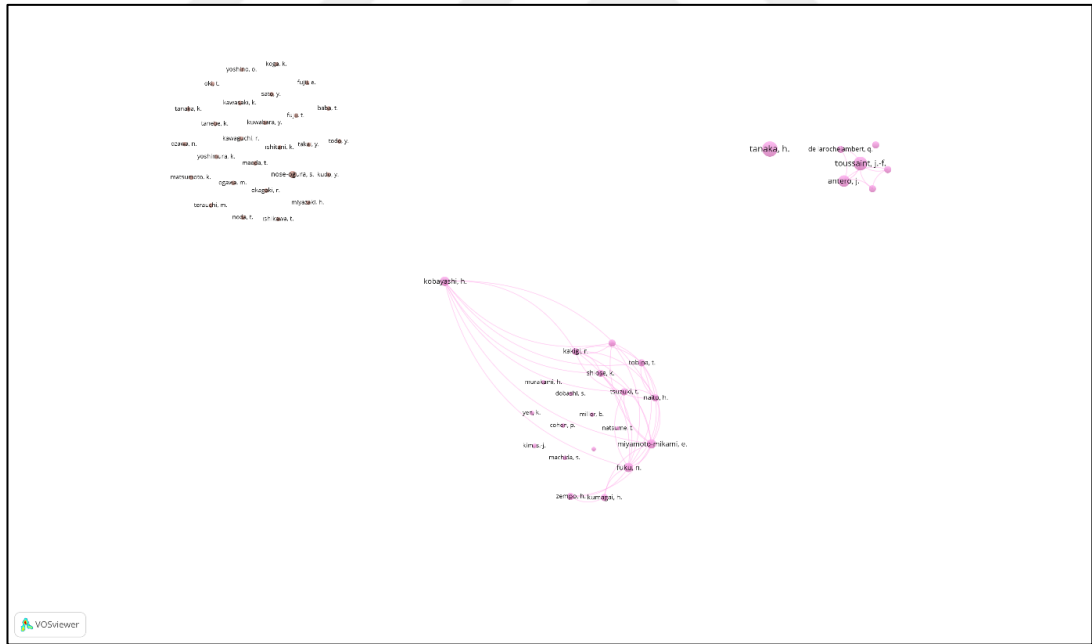
Şekil 3.1. Yazar ağı görünümü

Yukarıdaki şekilde görüldüğü gibi tek başına çalışmalar yapılmış da olsa genelde bu alanda yapılan çalışmalar çok yazarlı çalışmalardır. Yukarıdaki şekil bu yazarların ortaklıklarını göstermektedir. Şekle yakından bakarsak toplamda 464 yazar ve 17 yazar grubu olması yanında bazı yazar grupları dikkat çekmektedir. Örneğin, sol üst köşedeki yazar grubunda (Şekil 3.1) B. Knechtle, diğerlerine göre daha büyük bir kırmızı şekille simgelenmiştir ve yazar ağının tam ortasında bulunmaktadır. Bunun anlamı bu yazar bulunduğu grupta en çok çalışma yapan ve en çok ortaklığı olan yazardır. Bu yazarı az önceki özellikler bakımından sırasıyla P.T. Nikolaidis ve L. Hill, T. Rosemann takip etmektedir. Yine aynı grupta Thuany, M. Hill ile yaklaşık aynı nokta büyüklüğüne sahiptir, yani yayın sayıları benzerdir, etkileri benzerdir. Ancak Thuany'nin 12 bağlantısı ve 8 yayını olmasına rağmen Hill 18 bağlantıya ve 13 yayına sahiptir.

Aşağıdaki şeklin (Şekil 3.2) en sol kısmındaki kahverengi yazar grubu ortak yayın yapmamış, tek isimli 1 veya 2 yayın sahibi yazarı temsil etmektedir. Şeklin ortasındaki pembe küçük grup ise birlikte yayın yapmış küçük bir yazar topluluğudur ve bu topluluk dışarıdan başka bir toplulukla bağlantıda değildir. Bu topluluğa yakın olan H. Tanaka, 6 yayını olduğu için büyük pembe yuvarla gösterilmiştir ancak başka hiçbir yazarla ortaklığı yoktur. Bu ayrıık yazarlar grubu ve küçük alt grup daha ayrıntılı olarak aşağıda Şekil 3.3'te görülebilmektedir.

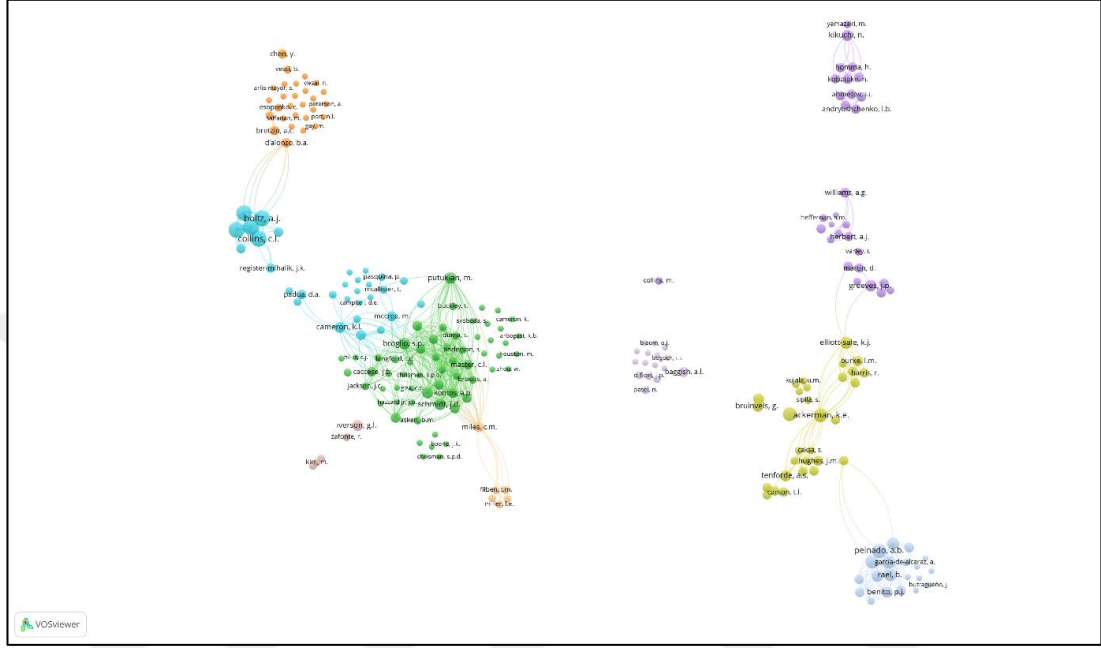

Şekil 3.2. Yazar ağı görünümü-sol üst köşe

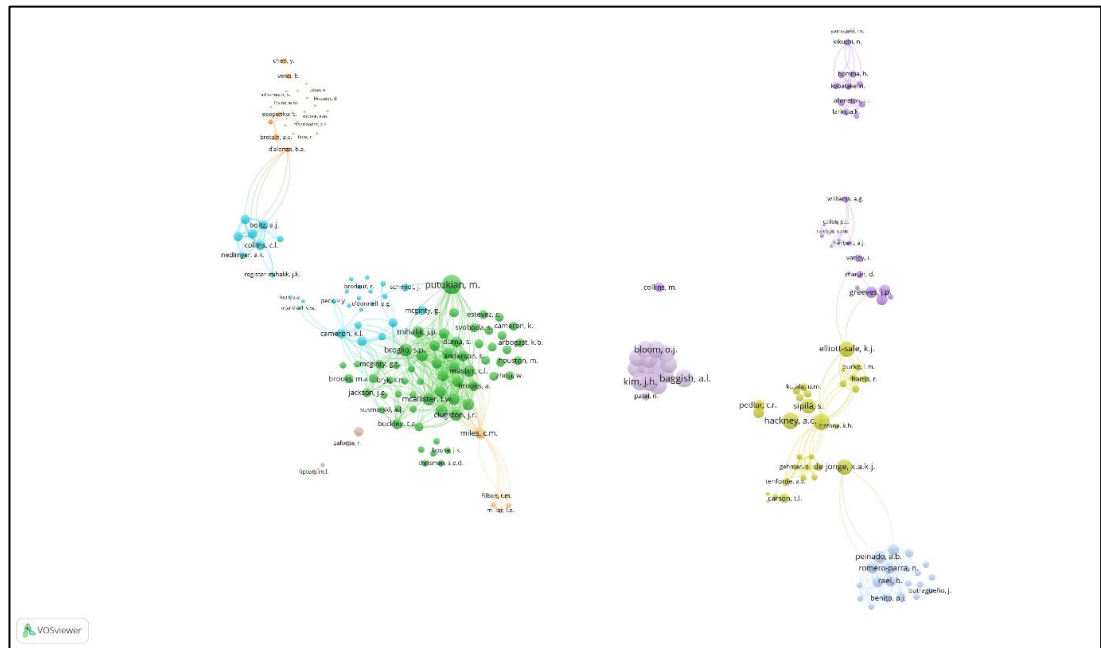

Şekil 3.3. Yazar ağı görünümü-ayrık yazarlar grubu

Bunun yanında sol alt köşedeki yazar grupları ve bu gruplar arasındaki bağlantılar Şekil 3.4'te gözlemlenebilir. Bu şekle göre yeşil renk ile gösterilen grup en kalabalık gruptur. Bunun yanındaki mavi ve turuncu grup yazarları ile ortak çalışmaları olduğu için gruplar arasında bağlantılar gözlenmektedir.

Şekil 3.4. Yazar ağı görünümü-sol alt köşe- yayına göre ağırlıklandırılmış

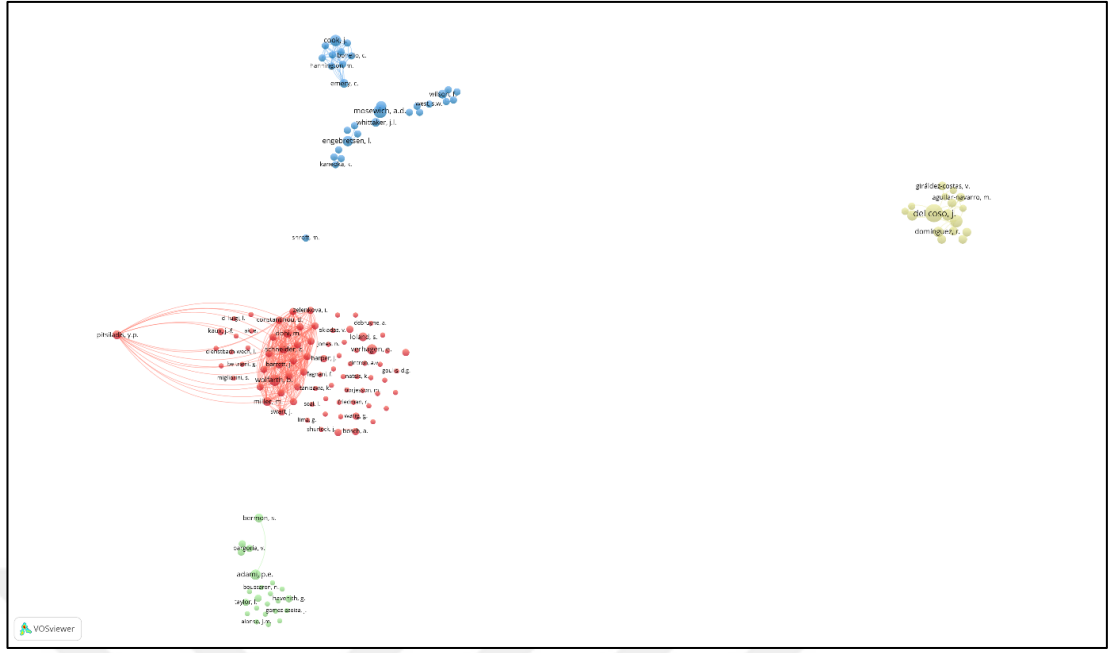

Şekil 3.5. Yazar ağı görünümü-sol alt köşe- atıfa göre ağırlıklandırılmış

Bu şeklin sağ tarafında sarı, mor ve lacivertle gösterilen gruplar arasında bağlantılar da gözlenebilir. İki grup topluluğunun ortasında ise bu gruplardan bağımsız mor ile gösterilmiş bir yazar topluluğu bulunmaktadır. Aynı grupta şekil büyüklüğu ile ifade edilen ağırlıklandırmayı atıflar üzerinden yaptığımızda Şekil 3.5 oluşmaktadır. Bu iki şekil karşılaştırılırsa diğer gruplarda şekil yuvarların büyüklükleri çok fazla değişmemesine rağmen ortadaki mor renkli bağımsız grupta şekil büyüklükleri fark edilir oranda artmıştır. Bunun nedeni bağımsız yazar grubunun yayınlarının daha fazla atıf almasıdır.

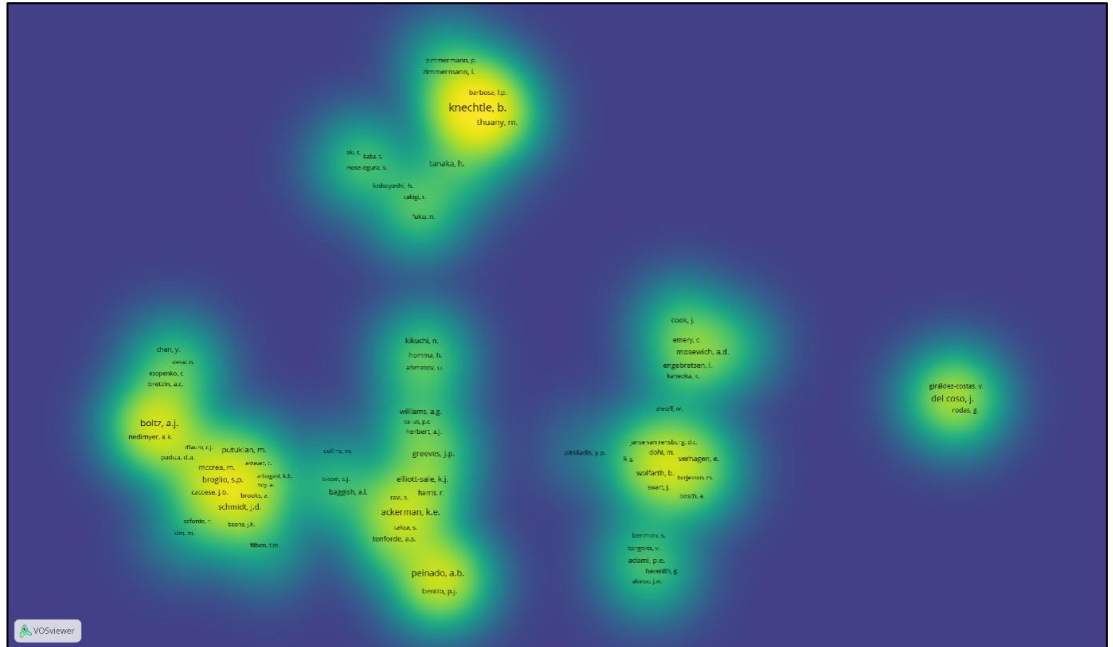
Şekil 3.4 yazar ağının belli parçasının yayına göre ağırlıklandırılarak görselleştirilmesi ve Şekil 3.5’de yine yazar ağının atıfa göre ağırlıklandırılarak görselleştirilmesi ile oluşturulmuştur. Bu şekiller karşılaştırma amaçlı olarak ardışık şekilde eklenmiştir. Birbirlerine çok benzeseler de iki şekilde belli farklar göze çarpmaktadır. Bunlardan ilki bazı yazar gruplarında az yayın üretilmiş olmasına rağmen nispeten çok atıf alınması, diğeri de çok yayın üretilip az atıf alınan yazar gruplarıdır. Bu şekillerdeki yazar isimleri spor bilimi, fizik tedavi ve spor hekimliği gibi veri tabanında geçen alanlardaki araştırmaların mevcut durumu hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Bu listeyi akademik kümeler bağlamında analiz ederek, önemli araştırmacılar, öne çıkan araştırma konuları ve potansiyel araştırma boşlukları veya fırsatları belirlenebilir. Bu bilgiler araştırmacıların, kurumların ve finansman kuruluşlarının alanın mevcut durumunu anlamaları ve gelecekteki iş birlikleri, hibe tahsisleri ve araştırma yönlendirmeleri için bilinçli kararlar almaları açısından yararlı olabilir.

Aşağıdaki şeklin (Şekil 3.6) en solunda altta kırmızı ile görünen yazar grubuna bağlı tek isim olarak Y. P. Pitsiladis dikkat çekmektedir. Onun bağlı olduğu ve yine birbirine bağlı yazar grubu içindeki karmaşık bağlantılardan bu grupta ortak çalışmaların çok fazla olduğu söylenebilir. Bu ağ görseli elde edilirken ortaklı çalışmaların incelenmesinde yazar sayısı sınırlaması yapılmadığı için bu ortaklıklar ikili, üçlü ve daha fazla olabilir. Bu yazar grubunun sağ kısmında yer alan aynı renkte ve bağımsız yazarlar grubu ise benzer konuları çalışan ancak aralarında bağlantı olmayan yazarlardır.

Şekil 3.6. Yazar ağı görünümü-sağ alt köşe

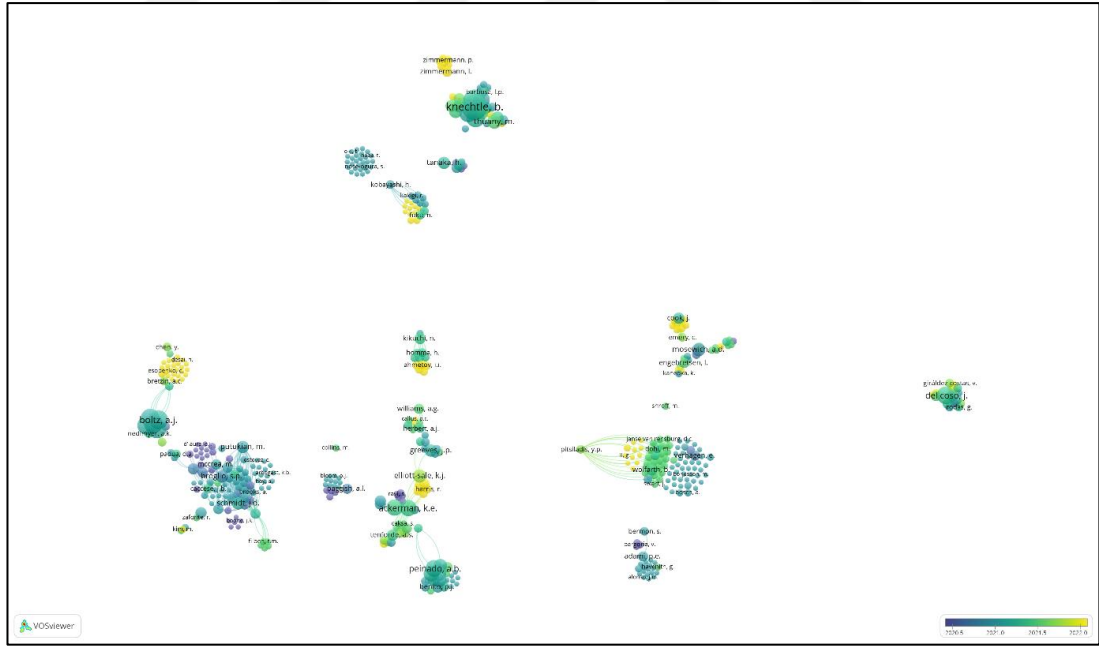
Yazarların yoğunluk haritasına bakıldığı zaman (Şekil 3.7) haritada renklerin maviden yeşil ve sarıya doğru değiştiği görülebilir. B. Knechtl bu şekle göre yoğun olarak çalışma yapan yazarlardan biridir.

Şekil 3.7. Yazar ağı görünümü-yoğunluk haritası

Yoğunluk görünümünün bir örneği Şekil 3.7’de gösterilmektedir. Bu şekilde gösterilen harita, Şekil 3.1’de gösterilenin aynısıdır. Yoğunluk görünümü, haritanın genel yapısını hemen ortaya koymaktadır. Özellikle Knechtle’nin olduğu alan ortaya çıkıyor. Bu ortaya çıkan sarı alanlar genel olarak bu alanlardaki yazar gruplarından çok fazla çalışma yapanları göstermektedir. Ayrıca Knechtle’in olduğu grup ile Boltz ve Broglio, Ackerman ve Peinado, Wolfart ve Del Caso’nun olduğu gruplar arasında net bir ayrım olduğu da görülmektedir. Şekil 3.1’de olduğu gibi, Şekil 3.7’de Vosviewer’ın bibliyometrik haritaların yorumlanması kolay grafiksel temsillerini sağlama yeteneğini göstermektedir.

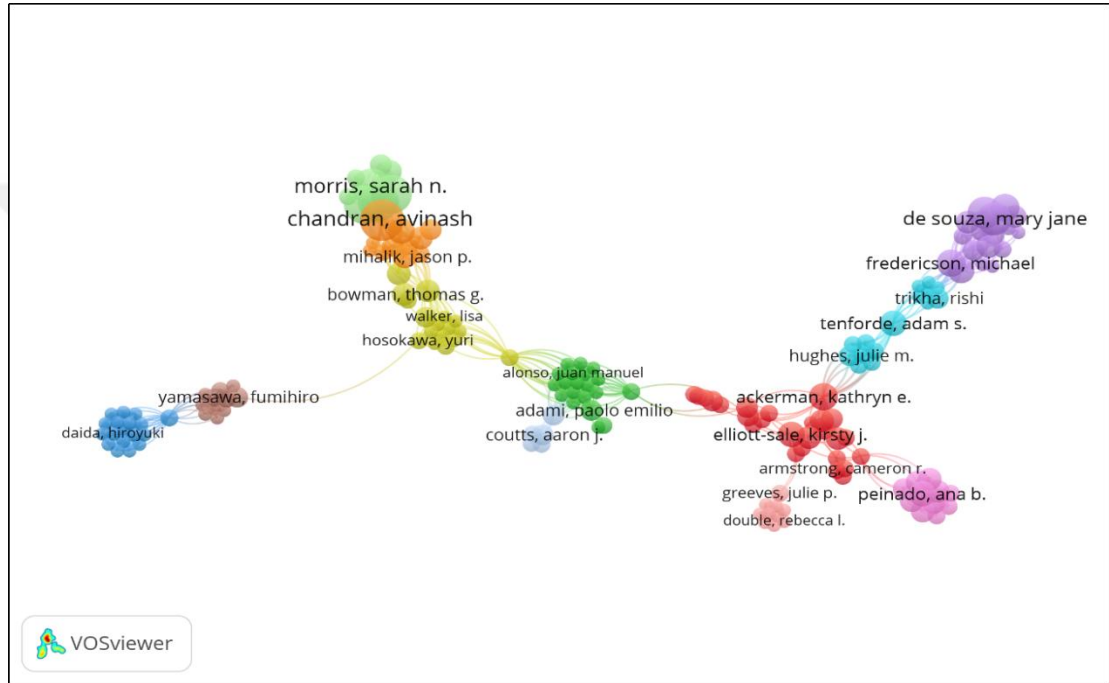
Yıllara göre yapılan çalışma sayılarını aşağıdaki tablodan da incelemek mümkündür. Aşağıdaki şekilde veri setinde bulunan çalışma yılları aralığı olan 2020-2022 yılları arasındaki iş birlikli çalışmaları yapan yazar ağları görülmektedir. Lacivert alan 2020, yeşil tonları 2021 yılı ve sarı 2022 yılından sonraki çalışmaları temsil etmektedir. Buna göre renk dağılımlarına bakılarak yazarların her üç yıldaki ortaklı çalışmalarının yoğunluğunun birbirine yakın olduğunu da söyleyebiliriz.

Şekil 3 8. Yazar ağı görünümü-yıllara göre

3.1.2. Ağ Görselleştirme (Network Visualization)-WOS

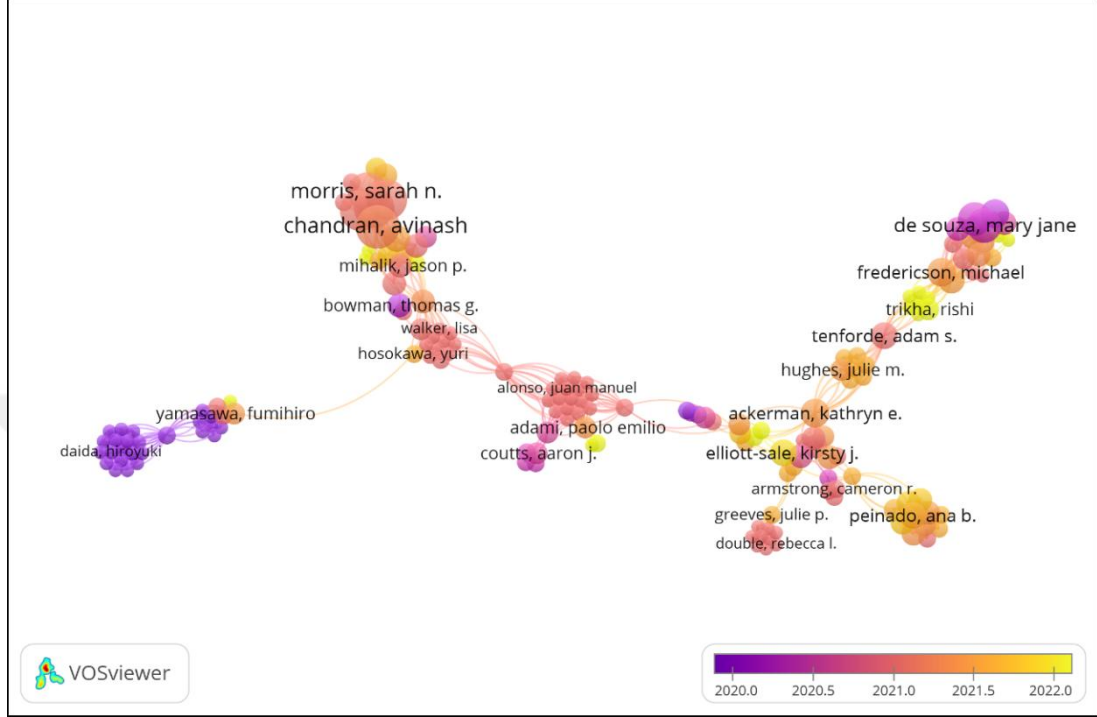
Burada eldeki veri setinde öncelikle yazarlar arasındaki co-author (eş-yazar) bağlantılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan görselleştirmede minimum 3 yazarlı yayınlar kısıtlaması ile yapılmadan ağ (network) görselleştirilmesi ile aşağıdaki sonuç elde edilmiştir.

Şekil 3.9. Yazar ağı görünümü- yayına göre ağırlıklandırılmış

Yukarıdaki şekilde (Şekil 3.9) görüldüğü gibi genelde bu alanda yapılan çok yazarlı çalışmalarda yazarların ortaklıklarını göstermektedir. Şekle yakından bakarsak toplamda 4.294 yazardan 162'si şartı sağlamıştır. Toplamda 12 yazar grubu olması yanında bazı yazar grupları dikkat çekmektedir. Örneğin, sol üst köşedeki yazar grubunda Boltz, A. ve Chandran, A. diğerlerine göre daha büyük bir yeşil ve turuncu yuvarlarla simgelenmiştir ve kendi yazar ağının tam ortasında bulunmaktadır. Bunun anlamı bu yazarlar bulunduğu grupta ve genel olarak bu yazarlar arasında en çok çalışma yapan yazarlardır. Bu yazarlar içinde en çok ortaklığı olan yazar ise 32 link ile Racinais, S. ve 27 link ile Kaneko, H.'dir. Bu yazarları az önceki özellikler bakımından sırasıyla M.J. De Souza, Ackerman, K., Elliot-Sale, K. ve Yamasawa F. takip etmektedir. Chandran'ın 19 bağlantısı ve 17 yayını olmasına rağmen De

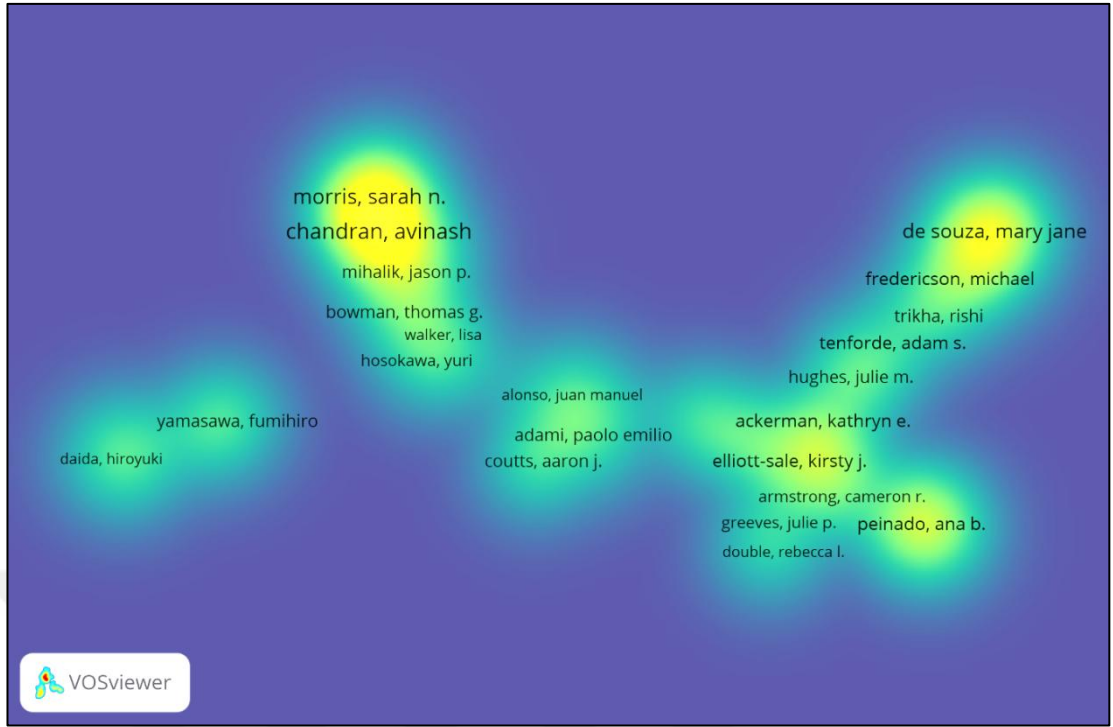
Souza'nın 14 bağlantısı ve 10 yayını vardır. Bu topluluklardan sarı, yeşil ve kırmızı ile gösterilen yazar grupları diğer topluluklar arasında bağlantıyı sağlamaktadırlar.

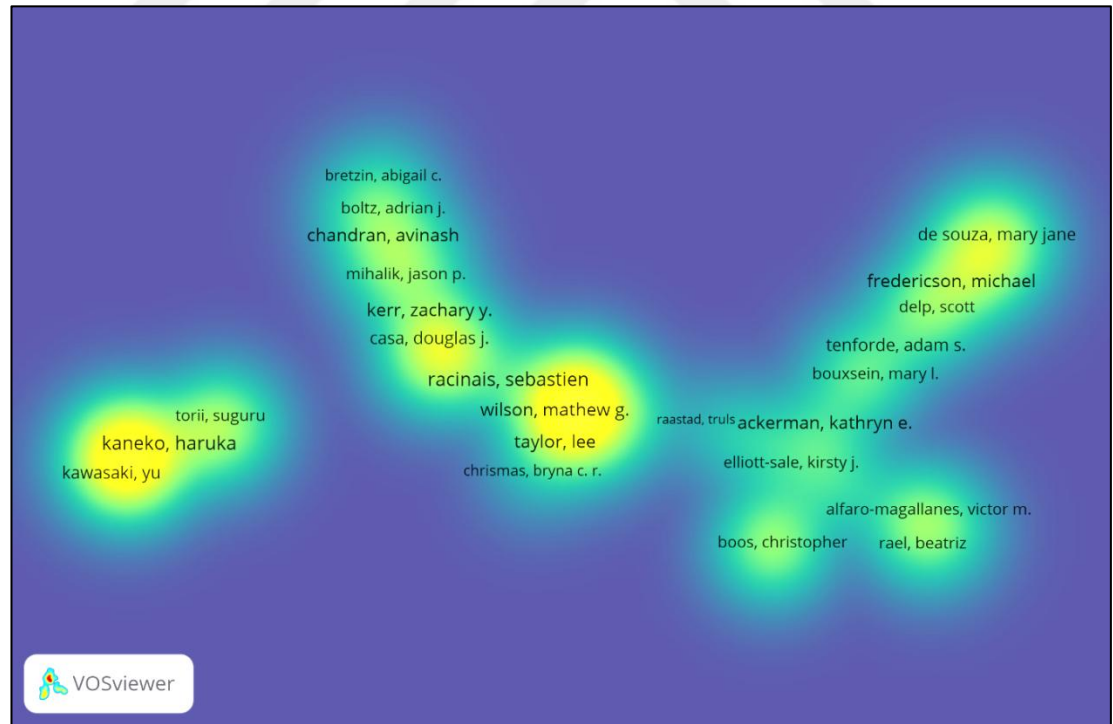
Şekil 3.10. Yazar ağı görünümü- yayına göre ağırlıklandırılmış-yıllık görünüm

Yukarıdaki şekilde yazarların yayın sayısına göre ağırlıklandırılmış ağı görünmektedir. Burada renkler mordan sarıya değişirken yayın yılı da sağ alttaki gibi 2020 yılından 2022 yılına doğru ilerlemektedir. Bu şekilde renkler yazar birlikteliklerinin yıllara göre değişimini, yuvar büyüklükleri de büyüklük arttıkça yayın sayısının arttığını göstermektedir.

Yazarların yoğunluk haritasına bakıldığı zaman (Şekil 3.11) haritada renklerin maviden yeşil ve sarıya doğru değiştiği görülebilir. N.S. Morris ve A. Chandran en yoğun olmak üzere, M.J. De Souza, A. B. Peinado, K.J. Elliot-Sale bu şekle göre yoğun olarak çalışılan yazarlardan bir kaçıdır.

Şekil 3.11. Yazar ağı görünümü-yoğunluk haritası

Şekil 3.12. Yazar ağı görünümü-yoğunluk haritası-bağlantılar

Yukarıda görülen yoğunluk haritası (Şekil 3.12) yayın sayısı üzerinden elde edilmiş olup en çok yayına sahip olan yazarları ve yazar gruplarını daha sarı renk tonlamasıyla belirtmektedir. Buna göre Chandran, A. ve grubu bu anlamda en yüksek değere sahip yazar ve grubudur. Yoğunluk haritasını bağlantı durumuna göre çıkarırsak da H. Kaneko ve S. Racinais'ın bulunduğu grupların daha sarı olduğu yani bağlantıların bu gruplar üzerinde yoğunlaştığı görülebilir.

3.2. Özetle Kullanılan Kelimeler Arasındaki Bağlantılar

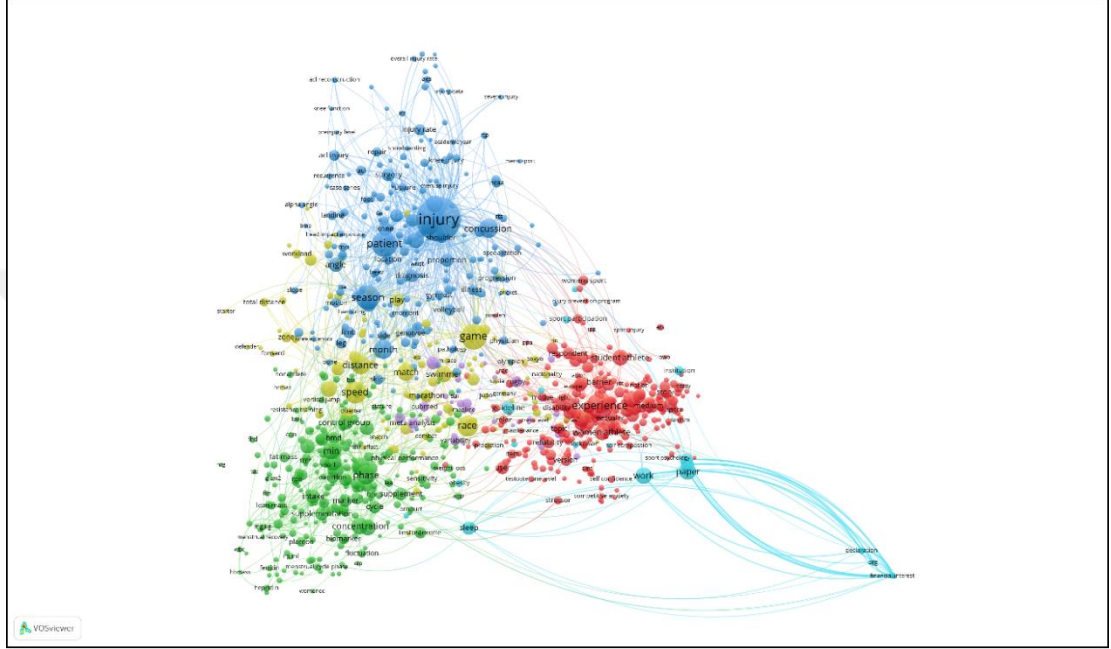
Veri setindeki yazarlar isimleri için Vosviewer'da bibliyometrik analiz yapılmıştır. Bu amaçla VOS tekniği ile Vosviewer'daki analiz adımları şu sıra ile işlenmiştir:

- *Create* yeni proje oluştur
- *Choose type of data* ile *Create a map based on text data* seç
- *Choose data source* ve *Read data from bibliographic database files*
- *Read data from bibliographic database files*
- *Select files* dan *Scopus/Web of Science data files* seç
- *Choose fields* ile *Title/Abstract fields* bölümleri seçilmiş
- *Counting Method* olarak *Binary counting*
- *Choose threshold* penceresinden eşik değeri seçilebilir, burada öneri ile devam edilmiştir
- *Choose number of terms* kısmında programdan verilen eşik değeri ile devam edilmiştir
- *Verify selected terms*
- *Finish*

Adımları takip edilerek Vosviewer ile bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiştir. Yazarlar arasındaki ilişkileri, yıllara göre değişen kümeleme renklerinin görüntülenmesi söz konusudur. Panel üzerinde bunları yoğunluk görünümü, küme yoğunluk görünümü ve dağılım görünümleri ile görseller oluşturulmuştur.

3.2.1. Ağ Görselleştirme (Network Visualization)- Scopus

Burada eldeki veri setinde özetle yer alan kelimeler arasındaki birliktelik bağlantılarının ortaya çıkarılması planlanmıştır. Bu amaçla yapılan görselleştirmede ağ (network) görselleştirilmesi yapılmış ve aşağıdaki sonuç elde edilmiştir.

Şekil 3.13. Kelime ağı görünümü

Yukarıdaki şekilde incelenen bilimsel makale başlıklarında geçen kelimeler ve bunların arasındaki bağlantılar ağ olarak görülmektedir. Burada farklı renkler bağlantılı farklı kelime gruplarını göstermektedir. Bu görselleştirme kelimelerin birlikte kullanılma durumuna göre yapılmaktadır. Kelimeler arasındaki çizgiler hangi kelimelerin birbiriyle bağlantılı olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Kelimelerin içinde yer aldığı baloncuklar ise büyüklükleriyle orantılı olarak kelimenin kullanım frekansını yansıtmaktadır. Buna göre kelime ne kadar yoğun kullanıldıysa baloncuk büyüklüğü o kadar artmıştır. Buna göre “injury (sakatlık)” kelimesi başlıklarda en çok geçen kelimedir. Bu kelime “patient (hasta)” ve “season” kelimeleriyle birlikte kullanılmıştır. Bu kelime grubu mavi ile gösterilmiş ve genelde hastalıkla ilgili kelimelerdir. Mavi kelime grubuna en yakın sarı kelime grubudur. Bu kelimeler mavi kelimelerle birlikte en çok kullanılan kelime grubudur. Sarı kelime grubunda “game (oyun)”, “race (yarış)”, “speed (hız)” kelime grubu daha çok oyun ve yarışlarla ilgilidir.

3.3. Yazar Anahtar Kelimede Kullanılan Kelimeler Arasındaki Bağlantılar

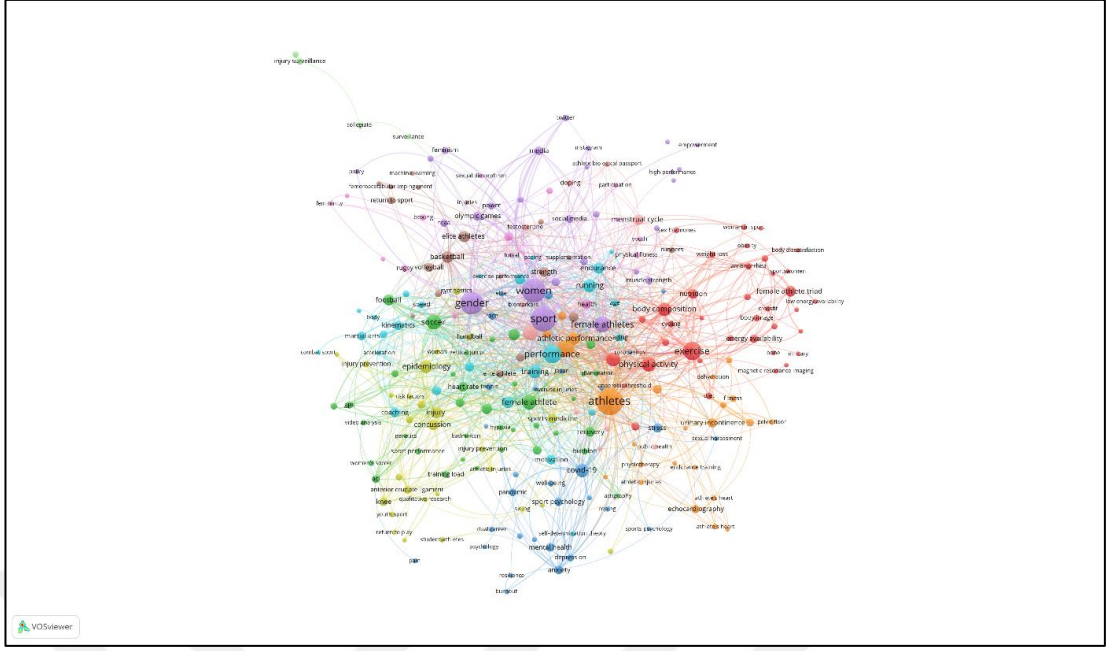
Veri setindeki yazarlar isimleri için Vosviewer'da bibliyometrik analiz yapılmıştır. Bu amaçla VOS tekniği ile Vosiewer'daki analiz adımları şu sıra ile işlenmiştir:

- *Create yeni proje oluştur*
- *Choose type of data ile Create a map based on text data seç*
- *Choose data source ve Read data from bibliographic database files*
- *Read data from bibliographic database files*
- *Select files dan Scopus/Web of Science data files seç*
- *Choose fields ile Author keyword fields bölümleri seçilmiş*
- *Counting Method olarak full counting*
- *Choose threshold penceresinden eşik değeri seçilebilir, burada öneri ile devam edilmiştir*
- *Choose number of terms kısmında programdan verilen eşik değeri ile devam edilmiştir*
- *Verify selected terms*
- *Finish*

Adımları takip edilerek Vosviewer ile bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiştir.

3.3.1. Ağ Görselleştirme (Network Visualization) - Scopus

Burada eldeki veri setinde anahtar kelime yer alan kelimeler arasındaki birliktelik bağlantılarının ortaya çıkarılması planlanmıştır. Bu amaçla yapılan görselleştirmede ağ görselleştirilmesi yapılmış ve aşağıdaki sonuç elde edilmiştir.

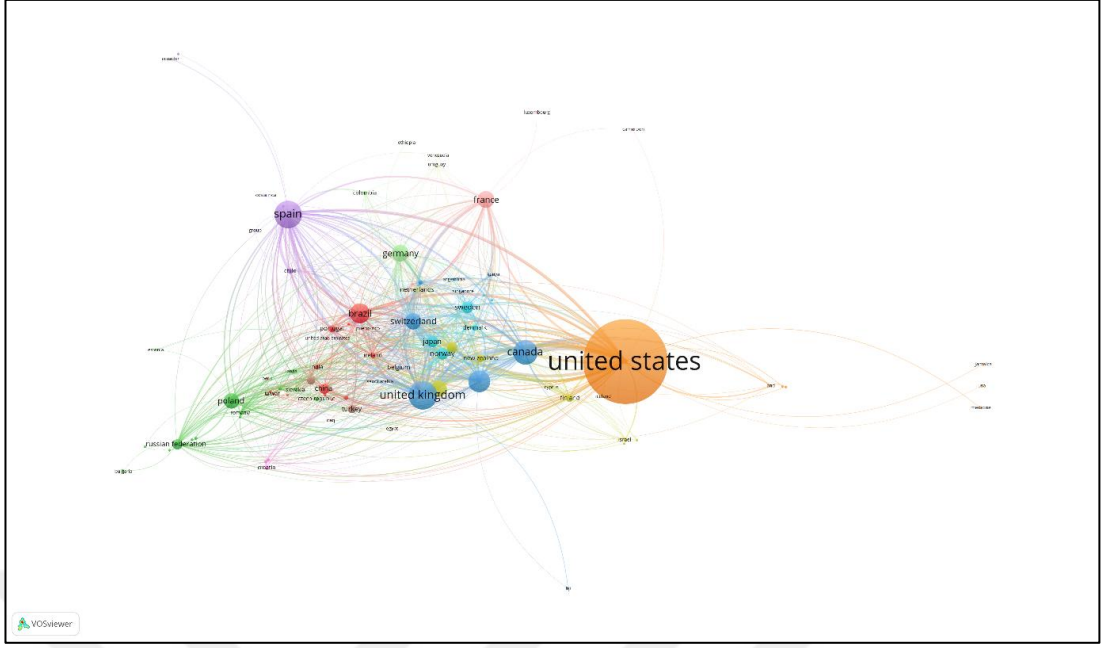
Şekil 3.18. Anahtar Kelime ağı görünümü

Şekil 3.18’den yazar anahtar kelimelerinde en çok kullanılan kelimelerin sırasıyla “athletes, sport, women, gender, performance” olduğu görülmektedir. Burada farklı renklerle en çok birlikte kullanılan kelime grupları ve çizgilerle de bu eşleşme ve kelime grupları arasındaki bağlantılar gözlemlenebilir. Şekle göre en merkezi olan kelimler diğer kelimelerle en çok kullanılmış olan kelimeleri gösterir.

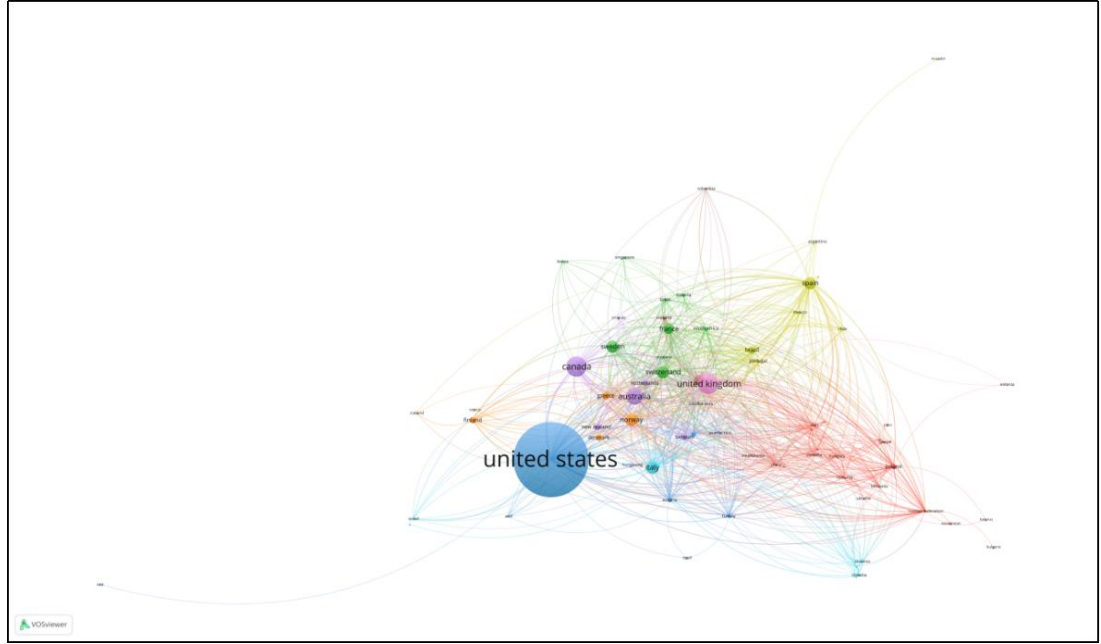
3.4. Ülkeler Arasındaki Bağlantılar

Veri setindeki ülkelere göre analiz edildiğinde bu alanda başarılı ülkeler ve ülkeler arasındaki iş birlikleri görülebilir. Ülke tabanlı bibliyografik analiz yayınların menşei ülkeleri göstermektedir.

Veri setindeki ülkelere göre analiz edildiğinde bu alanda başarılı ülkeler ve ülkeler arasındaki iş birlikleri görülebilir. Ülke tabanlı bibliyografik analiz yayınların menşei ülkeleri göstermektedir. Aşağıdaki şekle göre ABD 3.626 adet yayın ve diğer ülkelerle toplamda 65 bağlantıya sahip olarak şekilde de görüldüğü gibi alandaki en başarılı ülkedir. Bunu 775 yayın ve 61 bağlantı ile İngiltere ve 742 yayın 52 bağlantı ile İspanya izlemektedir.

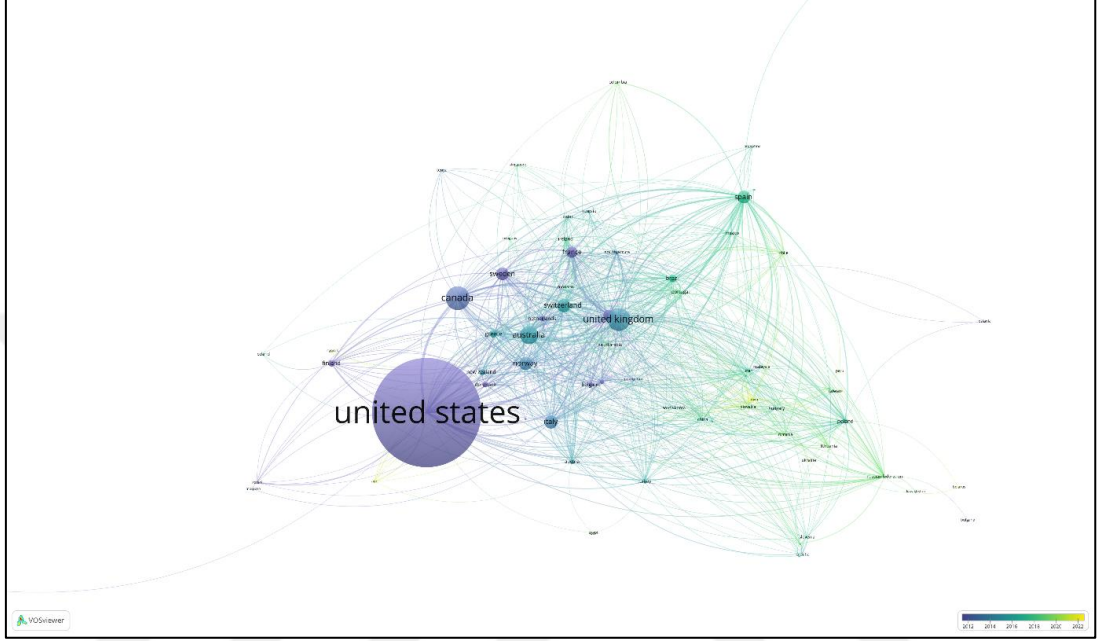

Şekil 3.19. Ülkeler alıntı ağı görünümü

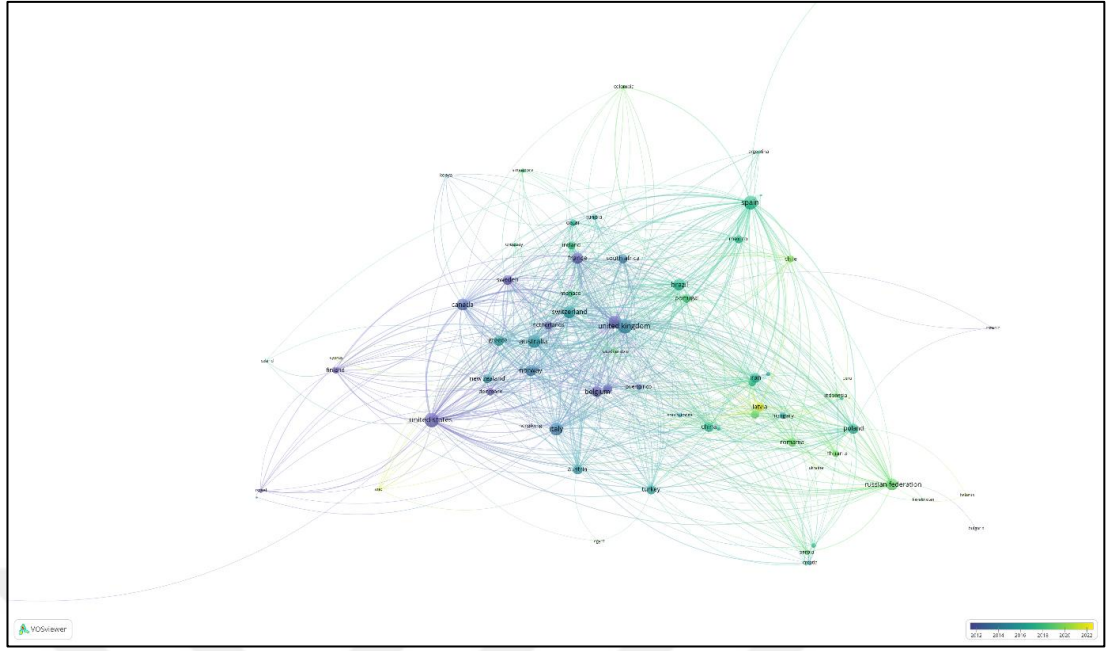
Şekil 3.20. Ülkeler alıntı ağı görünümü

Bir ülke tarafından yayınlanan tüm belgeler tarafından alınan toplam normleştirilmiş alıntı sayısı yukarıdaki şekildedir. Yukarıdaki şekilden en çok atıf yapılan ülkelerin en çok yayın yapılan ülkelerle ilk iki sıralama olarak ABD, İngiltere için aynı olduğu görülür. Üçüncü sırada Kanada gelmektedir.

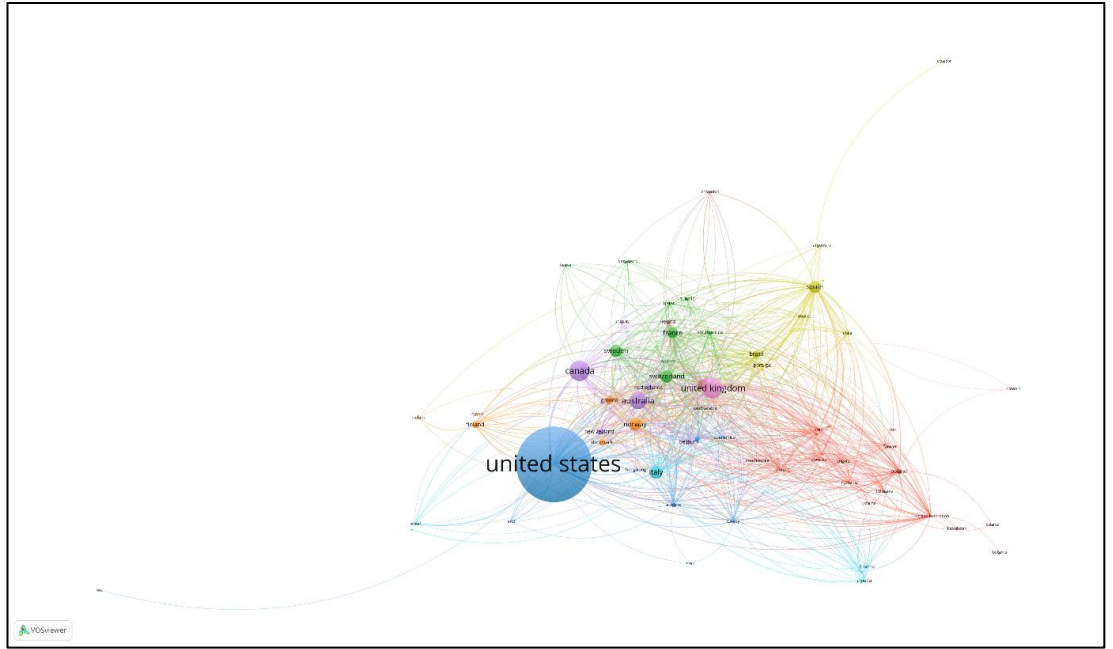
Şekil 3.21. Ülkeler alıntı ağı görünümü-yıllık

Bibliyografik bağlantı ile çalışırken bağlantılar, Citations (atıflar) niteliği, bir ülke tarafından yayınlanan tüm belgeler tarafından alınan toplam alıntı sayısını gösterir. Ortak alıntı bağlantılarıyla çalışırken, Alıntılar ortalama yayın yılı dikkate alınarak yukarıdaki şekle ulaşılır. Burada yıllar sağ alt köşede 2012-2022 yılları arasında renklerle gösterir. Buna göre ABD'deki yayınlara yapılan atıfların sayısı en çoktur ve yıl ortalaması 2009 olarak görülmektedir. Buna karşın İngiltere ve İspanya nispeten daha az atıfa sahip olsa da atıf yılları 2014 ve 2017 ile ABD'deki çalışmalara göre daha yenidir. Ayrıca çok uluslu çalışmaların atıf durumunu da aşağıdaki şekilden gözlemleyebiliriz.

Şekil 3.22. Ülkeler alıntı ağı görünümü-yıllık-bağlantılar

Bağlantılara göre ağırlıklandırılmış yukarıdaki grafikte ülkelerin bağlantılar açısından birbirine yakın değerlere sahip olduğu görülür. Yine de en çok ve en eski bağlantılar ABD'ye aittir. Bu değerleri azalarak yine İngiltere ve İspanya izlemektedir.

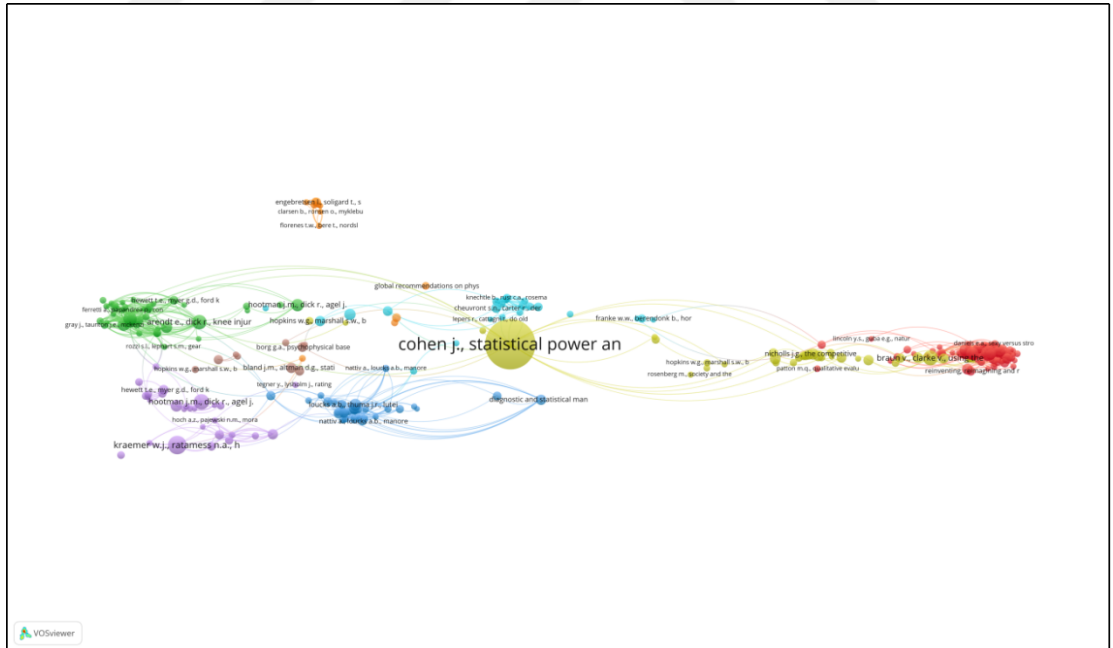

Şekil 3.23. Ülkeler ortak yazarlı ağı görünümü-atıflar

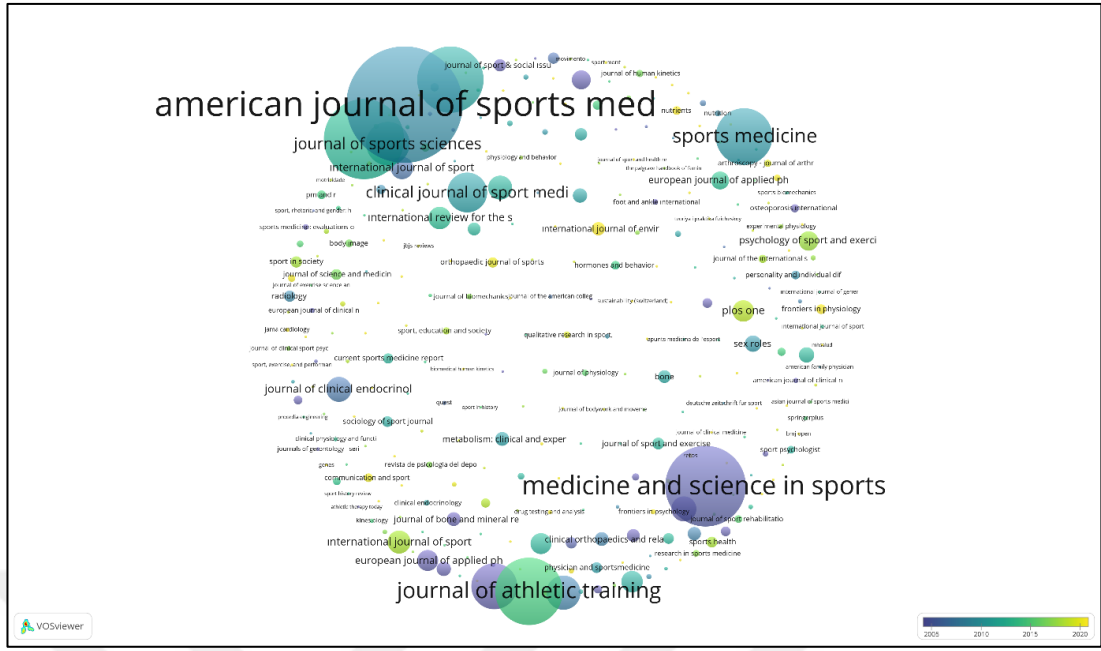
Yukarıdaki grafik diğer ülke grafikleri ile karşılaştırınca ortak yazarlı yayınların en çok olduğu ülkelerin aynı zamanda en çok yayın yapılan ve en çok atıf alan ülkeler olduğunu göstermektedir.

3.5. Birlikte Alıntılama

Aynı alandaki yayınların birlikte alıntılanması, benzer yayınları aramak için kullanılır. Özellikle kuramsal altyapı sağlayan ve alana katkı sağlayan yayınların sunulması bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılar için kaynak oluşturmaktadır. Ortak atıf analizi, bir disiplinin entelektüel yapısını analiz etmek ve anlamak için kullanılır. Ortak atıf analizi, kaynaklarda birlikte atıf yapılan referans çiftleri belirlenerek yapılır. Bir konudaki yayınlarda aynı referans çiftleri birlikte alıntılanıldığında araştırma kümeleri oluşur (Surwase vd., 2011). Bu alıntılar da ortak temalar içermektedir. Ortak atıf analizi, araştırma alanını bir bütün olarak haritalamak için uygun bir yöntemdir. Aşağıdaki şekilde birlikte alıntılanma ağı ve en çok birlikte alıntılanmış yayınlar görülmektedir. Bunlar sırasıyla; Cohen (1988), Arendt ve Dick (1995), Kraemer vd. (2005) ve Loucks (2003) yayınlarıdır.

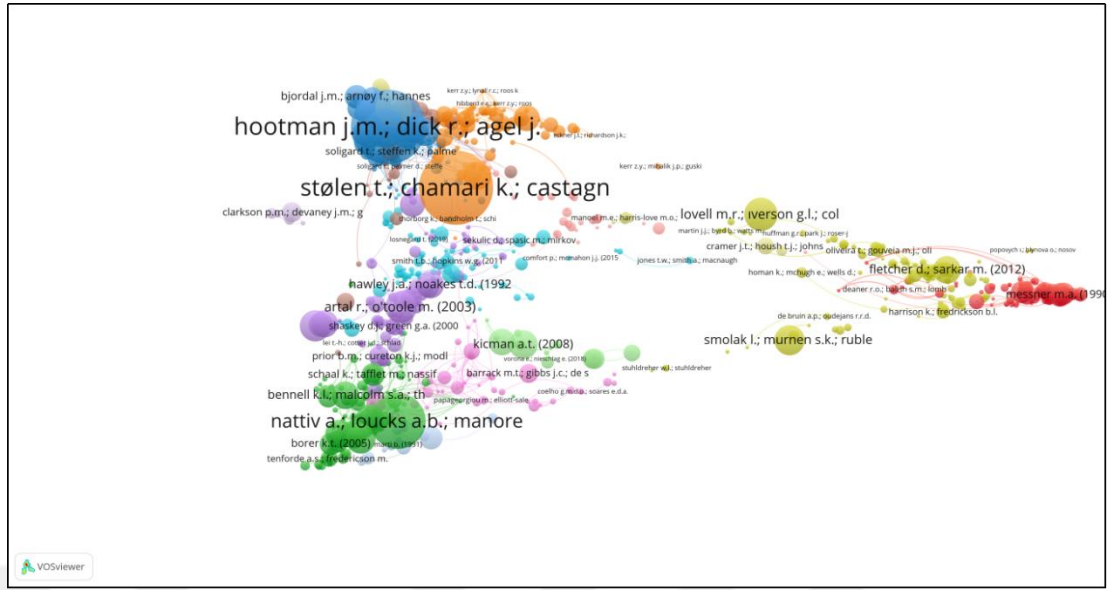
Şekil 3.24. Birlikte alıntılanma

Şekil 3.26. Kaynakların alıntılanması-yıllar

3.7. Bibliyografik Eşleştirme

Bibliyografik eşleştirme, yayınlar tarafından atıfta bulunan ortak referansların sayısını ifade eder. Belge bazlı bibliyografik analiz, her kaynağa en az yirmi yayında atıfta bulunulması kriteri üzerine kuruludur ve en çok atıf alan ilk 1.000 eser gösterilmektedir. İki yayın arasındaki bibliyografik bağlantı bağlantıları, aynı eşleşme anahtarını paylaşan iki makaledeki alıntı yapılan referans çiftlerinin sayısına göre belirlenir. Bibliyografik eşleştirme, ortak alıntının antitezidir. Her ikisi tarafından da alıntı yapılan üçüncü bir yayın varsa, iki yayın bibliyografik olarak ilişkili kabul edilir (Kessler, 1963). Basitçe söylemek gerekirse bibliyografik eşleştirme, yayınların referans listelerinin ne ölçüde ortak referanslara sahip olduğunu ifade eder. İki yayının ortak referans sayısı ne kadar fazla olursa, yayınlar arasındaki bibliyografik bağlantı da o kadar güçlü olur. İki yazarın eserlerinin referans listeleri aynı belgeye referans içerdiğinde bibliyografik olarak ilişkili olduğu kabul edilir (van Eck ve Waltman, 2011). Diğer belgelerle paylaştıkları alıntılarının sayısı arttıkça bağlantılarının derecesi de artar. Bir yazarın çalışma grubunun kümülatif referans listesi, yazarın birlikte yazdığı belgelerin çoklu küme birleşimi alınarak hesaplanır. Yazarın iki yazar (veya daha doğru bir ifadeyle eserleri) arasındaki bibliyografik eşleşme gücü, kümülatif referans listelerinin çoklu küme kesişiminin boyutuna göre belirlenir (Zhao ve Strotmann, 2008).

Şekil 3.27. Bibliyografik Eşleştirme

Yukarıdaki Şekil 3.27'ye göre en çok atıf alan yayınlar ise şu şekildedir: Hootman, Dick ve Agel (2007), Stølen vd. (2005), Nattiv vd. (2007). Bu yayınların farklı renklerle temsil edilmesi farklı gruplar oluşturduklarını ve yakınlıkları da ilgililiklerini göstermektedir.

4. TARTIŞMA

Verilerin yorumlanması ve bunlardan elde edilen çıkarımlar, ilgili literatür dahil edilerek tartışma kısmı yazılır. İlgili literatüre bakılmalı ve uyumlu-uyumsuz bulgular, bunların altında yatan gerekçelerle birlikte toplu olarak bu kısımda tartışılmalıdır. Ancak literatüre bakınca kadın sporcular ile ilgili daha önce yapılmış bu şekilde bir bibliyografik analiz çalışmasına rastlanmamıştır. Literatürde sadece, Sell (1977) tarafından bitirme ödevi olarak hazırlanmış “İlkokul Öğrencilerine Yönelik Sporda Kadın Açıklamalı Bibliyografyası” anlamına gelecek bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada araştırmacı, sporda kadınlara odaklanan açıklamalı bir bibliyografya oluşturmayı amaçlamıştır. Bu bibliyografya bireysel biyografileri, otobiyografileri, ortak yazılan biyografileri ve kolektif biyografileri kapsamaktadır. Bu kaynaklar bir dizi kesin kritere göre belirlenmiş ve değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, Cedar Falls Halk Kütüphanesi ve Waterloo Halk Kütüphanelerinin Doğu ve Batı şubelerindeki Çocuk Koleksiyonu'nda arama yapılmıştır. Arama, kadın biyografileri ve spor biyografileri konuları altında kart kataloğu kullanılarak başlatılmıştır. Ancak, konu başlıklarının “Kadınlar-Biyografiler” ve “Kadınların Sporları” olarak işaretlendiğini görmüştür. Kadınların spor alanındaki biyografilerinin sayısı sadece yirmi altı olmuştur. Bulguları sunmak için, araştırmacı her bir kitabın tablosunu oluşturmuş ve her bir kitabın, yazar araştırmasının kanıtları gibi değerlendirme kriterlerini içeren bir değerlendirme kriterleri kontrol listesi kullanılarak tablolandığını göstermiştir.

Bundan başka literatürde yapılmış çalışmaya rastlanmamıştır. Literatürde kadın sporculara ilişkin bibliyografik araştırmaların eksikliği, akademik çevrelerde ve ötesinde dikkat çeken önemli bir boşluktur. Bu çalışma bu boşluğu doldurmak için bir öncül çalışma olarak planlanmıştır ve amaç bu duruma dikkat çekip bu alandaki çalışmaların artmasını sağlamaktır.

Geleneksel olarak spor araştırmaları erkek sporcuların incelenmesine yönelik bir önyargı sergilemiştir ve bu da kadın sporcuların deneyimlerine, başarılarına ve karşılaştıkları engellere yeterince dikkat edilmemesine neden olmuştur. Bu eşitsizliğe birçok neden katkıda bulunmaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmıştır.

Tarih boyunca spor hem katılım hem de medyada temsil açısından ağırlıklı olarak erkek egemen olmuştur. Bu önyargı, erkek sporlarının akademik sınavlarda daha fazla öneme sahip olduğu veya daha değerli olduğu, buna karşın kadın sporlarının bir kenara

birakıldığı veya daha az önemli görüldüğü algısını sürekli olarak güçlendirmiştir. Leonard (2022), tez çalışmasında amatör ve profesyonel sporların Amerikan toplumunda önemli bir rol oynamakta ve yıllık ortalama 70 milyar dolarlık gelire katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, spor sektörü, yaygın olmasına rağmen, Amerikan tarihine kazanmış köklü cinsiyet eşitsizliklerini de yansıtmaktadır. Tarihsel olarak, geçen yüzyıl boyunca Amerika Birleşik Devletleri'nde erkek sporları kadın sporlarından daha fazla popülerliğe sahip olmuştur. Erkek egemen sporlar medyada daha fazla yer bulup daha yüksek düzeyde erişilebilirliğe sahip ve önemli ölçüde daha fazla gelir getirmiştir. Tez çalışması, Amerika Birleşik Devletleri'nde kadın ve erkek sporları arasında gözlemlenen önemli ekonomik eşitsizliklere ilişkin tarihsel bir çerçeve sunmayı ve bu eşitsizliklerin altında yatan nedenleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Kadın haklarının ilerlemesi ve bunların spora entegrasyonu kayda değer tarihsel olaylar tarafından desteklenmiştir. Sonuç olarak, ABD'de kadın sporları, öncelikle tarihsel dezavantajların ve devam eden çağdaş eşitsizliklerin bir sonucu olarak, erkek sporlarına kıyasla nispeten daha az yaygın olduğu vurgulanmıştır.

Medya, haberlerinde kadınların spor olaylarından ziyade erkeklerin spor faaliyetlerine daha fazla önem verme eğilimindedir. Medyadaki yayınlardaki tutarsızlık, kadın sporculara verilen ilgi ve araştırma düzeyinin yanı sıra başarılarının algılanan önemi üzerinde de etkiye sahip olabilir. Sherry vd. (2016), çalışmalarında, geçtiğimiz yüzyıl boyunca kadınların sporla ilgilenmesinin hem sayısında hem de mükemmelliğinde istikrarlı bir büyüme olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, kadın sporcuların çeşitli medya kuruluşlarında yeterince temsil edilmemesi sorununun devam ettiği vurgulanmıştır. Kadın sporlarının medya yapısı, medyada sınırlı yer alma, anlatı vurgusu, yerleştirme veya programlamanın önemi, dil seçimi ve kadın sporlarının görsel tasvirleri gibi çeşitli süreçlerden etkilenmektedir. Bu makale, yazılı medyadaki temsillerin kadın sporuna yönelik tutum ve algıların gelişimi üzerindeki etkisini analiz ederek bilimsel araştırmaları incelemiştir. Çalışma, uluslararası araştırmaları inceleyerek başlamış ve ardından belirli materyalleri tematik olarak değerlendirerek spor medyasında görüntülerin kullanıldığı çeşitli yolları vurgulamıştır. Benzerlikleri ve farklılıkları belirlemek amacıyla Avustralasya bölgesinde (Avustralya ve Yeni Zelanda) yürütülen araştırmaları uluslararası araştırmalarla karşılaştırmak için bir analiz yapılmıştır. Analiz hem uluslararası düzeyde hem de Avustralasya'da spordaki kadınlara ilişkin medya tasvirlerinin kadın sporcuların gerçek başarılarını yetersiz şekilde tasvir etmeye devam ettiği sonucuna varmıştır. Cinsiyetçiliği azaltma yönünde bir eğilim olsa da yeterli olmadığı belirtilmiştir.

Cinsiyet stereotipleri sıklıkla atletizm ve sporun algılanma şeklini etkiler. Erkeklerin doğuştan atletik özelliklere sahip olduğu veya belirli sporlara daha uygun oldukları yönünde yaygın bir görüş varken, kadınların daha az yetkin veya daha az eğilimli olduğu algılanıyor. Bu önyargıların varlığı, araştırma önceliklerinin yönünü etkileyebilir ve kadın sporcuların bilimsel yayınlarda dışlanması veya yeterince temsil edilmemesiyle sonuçlanabilir. Chalabaev vd. (2013), spor psikolojisi disiplini, gözlemlenen toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine odaklanarak toplumsal cinsiyet stereotiplerinin ve toplumsal cinsiyet rollerinin etkisini kapsamlı bir şekilde araştırmıştır. Ana akım psikolojide geliştirilen iki metodolojiyi tanıtır bunların spor psikolojisi alanındaki önemini araştırmışlar: (1) Durumsal yaklaşım, stereotip tehdidinde görüldüğü gibi, çevredeki stereotiplerin salt varlığının bireyleri etkilemek için yeterli olduğunu öne süren teori (2) Basmakalıp içerik modeli olarak bilinen stereotiplerin içeriği yaklaşımı, belirli bir grup hakkındaki stereotiplerin çelişkili olabileceğini ve bu çelişkinin mevcut durum için bir gerekçe oluşturabileceğini öne süren teori. Sonuç olarak hem kadınla hem de erkeklerin, içselleştirip benimsemediklerine bakılmaksızın stereotiplerin etkisine karşı savunmasız olabilecekleri bulunmuştur.

Diğer alanlarda olduğu gibi spor alanında da araştırma yapmak yeterli mali destek ve kaynak gerektirmektedir. Geleneksel olarak, erkek sporlarının araştırılmasına yönelik fonların eşitsiz bir şekilde dağıtılması, bilim adamlarının kadın sporcuları ve onların deneyimlerini araştırma olanaklarının sınırlı olmasına neden olmuştur.

Kadın sporculara ilişkin bibliyografik araştırma eksikliğini gidermek için araştırmacıların, fon sağlayan kuruluşların ve akademik kurumların iş birliği yapması ve kararlı eylemlerde bulunması zorunludur. Bu, spor araştırmalarında toplumsal cinsiyet eşitliğinin desteklenmesini, varsayımların ve ön yargıların sorgulanmasını, medyada çeşitli temsillerin teşvik edilmesini ve kadın sporculara yönelik çalışmalara fon sağlamak için kaynak tahsisini kapsar. Sporda ve akademik dünyada cinsiyet çeşitliliğinin önemini kabul ederek, farklı cinsiyetler arasındaki atletik deneyimlerin daha kapsayıcı ve kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına yönelik çaba göstermek önemlidir.

Ayrıca akademik çalışmalar açısından işbirliği yapılan çalışmalar da akademik üretkenliği ve görünürlüğü etkilediği için (Lee & Bozeman, 2005) bu çalışmanın başka bir sonucu da işbirlikçi çalışmaların disiplinler arası olması, hem çalışmanın etki alanını arttırması önceki bulguları destekler niteliktedir (Subramanyam, 1983).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın sonuçları önceki araştırmalarla tutarlıdır ve kadın sporcular ve ilgili alanlardaki araştırma ilgisinin arttığını göstermektedir. Yapay zeka ve onun alt kategorileri olan makine öğrenimi ve derin öğrenme, veri madenciliği ve metin madenciliği konuları spor araştırmaları bağlamında giderek daha fazla önem ve ilgi kazanmaktadır. Bu aynı zamanda, karşılık gelen yayınların sayısının karmaşık ve insani açıdan yönetilemeyecek kadar büyük hale geldiği anlamına da gelmektedir. Araştırma alanının şu anki durumunda, büyük miktardaki mevcut literatür hakkında içgörü elde etmek için faydalı olabilecek bibliyometrik analiz eksikliği vardır. Bu nedenle, mevcut çalışma, sporda kadın sporcular araştırma alanındaki önemli araştırma konularını belirlemeyi, araştırma alanının kavramsal yapısını aydınlatmayı ve evrimsel eğilimleri ve ana temalarla ilgili sıcak konuların yönünü ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Scopus veritabanı kullanılarak 2000 belge (inceleme ve makale) WOS veri tabanı kullanılarak da 1000 belge seçilmiştir. Bibliyometrik analiz, Vosviewer kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ana bulgular şunlardır: (a) Kadın sporcular ve alt kategorileriyle ilgili literatür ve araştırma ilgisi katlanarak artmaktadır; (b) en çok alıntı yapılan ilk 5 eser, toplam alıntılarının büyük çoğunluğunu almaktadır; (c) bireysel yazarların küçük, yalıtılmış işbirliği ağlarının yanı sıra güçlü işbirlikçi yazar ilişkilerinin mevcut olması; (d) en üretken üç ülke ABD, İngiltere ve İspanya'dır; (e) farklı araştırma konuları ve güncel trend konuları yazar anahtar kelimeleri kullanılarak karakterize edilebilir. Spor tıbbı, spor sosyolojisi ve spor ekonomisi alanlarındaki kadın sporcular hakkındaki araştırma faaliyetleri şimdiye kadar ikincil bir rol oynamış gibi görünmektedir. Genel olarak, bu çalışmanın bulguları, sporda kadın sporcular üzerine araştırma konularının geliştirilmesinin yanı sıra araştırma durumuna ilişkin bilgileri artırmıştır ve araştırmacılara, araştırmadaki ilgili konuları ve boşlukları belirlemeleri için rehberlik etmesi beklenmektedir.

Bu çalışma, araştırma konusunun bibliyometrik analizine yönelik önemli bir adımı oluşturmakta ve farklı çalışmalar arasında karşılaştırmaları teşvik etmelidir.

Araştırma amaçlarımızın yukarıda belirtilen avantajlarına ek olarak, bibliyometrik metodoloji aynı zamanda bazı yapısal sınırlamalarla da ilişkilidir. Analiz, arama dili olarak İngilizce'nin seçilmesi veya diğer araştırma makalelerinin hariç tutulmasına neden olabilecek en yüksek kaliteli odaklanması yanı sıra yayın süreleri genellikle daha kısa olduğu için en son araştırma temalarına ilişkin daha iyi içgörüler sağlayabileceğinden, konferans

raporları veya ön baskılar gibi diğer belge türlerinin dahil edilmesini de dikkate alınmıştır. Antolojilerdeki veya monografilerdeki makaleler de ilgi çekici olabilir çünkü sporun sosyal bilimler alt disiplinleri onları yayın fırsatı olarak kullanır. Ayrıca, farklı veri tabanlarının (Scopus ve WOS) arama sonuçlarında belirli farklılıkların olduğu gösterilmiştir. Bu nedenle, çok kaynaklı bir karşılaştırma ve farklı veri tabanlarının karşılıklı olarak desteklenmesi, daha geniş bir literatür taraması ile sonuçlanabilir. Yazar adlarının belirsizliği ile ilgili bildirilen sorunlar, aynı ad ve soy adlara sahip yazarların potansiyel olarak yanlış birleştirilmesini önlemek için ORCID kimlikleri kullanılarak gelecekte ele alınabilir.

Kadın sporcular konusunun araştırmanın bir yan konu değil, doğrudan odak noktası olmasını sağlamak için literatür taraması için özetleri değil, yalnızca başlıkları ve anahtar kelimeleri kullandığımızı açıklamak önemlidir. Bu yaklaşımla kadın sporcularla yüksek oranda ilgili literatüre odaklanabilmiş olsak da bunun aynı zamanda potansiyel olarak ilgili diğer literatürün hariç tutulmasına yol açmış olabileceği gözden kaçmamalıdır. Ek olarak, kullanılan arama terimleri, terimin kendisinden bahsetmeden kadın sporcularla ilgili olabilecek konuları ele alan yayınları belirlemek için “women athlete” terimiyle ilişkili diğer yönleri içerecek şekilde genişletilebilir (örneğin, sakatlıklar, ön yargı). Bu noktada spor kavramını tanımlama probleminden de bahsetmek gerekir. Bilinmelidir ki, özellikle günlük yaşamda kadın sporcular konusunda, çok çeşitli (bireysel ve kültürel) fikirler ve tanımlar vardır ve bu sadece terim için değil, aynı zamanda sıklıkla kadın sporcularla ilişkilendirilen terimler için de geçerlidir. Kadın sporcular tanımının bireysel veya bağlama özgü anlayışına bağlı olarak, yayınların konuyla ilgisiz olarak da sınıflandırılabileceğine dikkat edilmelidir. Ayrıca, farklı disiplin yaklaşımlarından yeterlilikleri birleştirmek için disiplinler arası ve disiplinler arası araştırma bağlamında açıkça gerekli olan ağ oluşturma geliştirilmesinde yardımcı olabilirler. Bu nedenle, bu çalışma, yazarlar ve ülkeleri arasında sistematik olarak daha güçlü bir ağ oluşturmak için bir başlangıç noktası olabilir ve bu, mevcut çalışmanın sonuçlarına göre aralarındaki bağlantıda henüz kullanılmayan bir potansiyel sunabilir. Ayrıca, araştırmaların bu ekonomik çıkarları bilimsel kanıtlarla sorgulamaktan geri kalmaması önemli görünmektedir.

Sonuçlar, kadın sporcular üzerine yapılan çalışmalarda öne çıkan kelimeler ve bunlar arasındaki ilişkileri görsel olarak sergilemiştir. Örneğin, kadın sporcuların en çok spor dallarıyla ve sağlıkla ilişkilendirildiği, “sağlık”, “beslenme”, “fiziksel aktivite”, “performans”, “yaralanma” gibi fizyolojik konuların önemli olduğu ancak “cinsiyet”,

“eşitlik”, “ayrımcılık”, “toplumsal cinsiyet”, “kadın hakları” gibi sosyal konularla ilgili çalışmaların yeterince yapılmadığı görülmüştür.

Bu çalışma, WOS veri tabanından elde edilen veri setindeki makale özetlerinde yer alan kelimeler arasındaki birliktelik bağlantılarının Vosviewer uygulaması ile ağ görselleştirilmesi yöntemi ile ortaya çıkarılmasını ve değerlendirilmesini sunmaktadır.

Gelecekteki akademik çalışmalar için aşağıdakileri önerebiliriz.

Çalışmalarda kadın sporcuların deneyimlediği sosyal konulara daha fazla odaklanılabilir. Özellikle cinsiyet eşitliği, ayrımcılık, toplumsal cinsiyet rolleri ve kadın hakları gibi konuların daha detaylı incelenmesi, literatüre önemli katkılar sağlayabilir.

Sadece Scopus ve WOS gibi belirli veri tabanlarına bağlı kalmak yerine, daha geniş bir veri yelpazesini kapsayacak şekilde farklı veri kaynakları da kullanılabilir. Bu, çalışmanın kapsamını genişleterek daha kapsamlı bir inceleme sunabilir.

Benzer çalışmalarda metin madenciliği ve ağ analizi gibi yöntemler kullanılarak kelime ilişkileri ve temas grupları daha detaylı bir şekilde incelenebilir. Bu, literatürdeki eğilimleri ve ilişkileri daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olabilir.

Kadın sporcuların deneyimlerini anlamak için disiplinler arası bir yaklaşım benimsenmelidir. Spor bilimi, cinsiyet çalışmaları, sosyoloji ve psikoloji gibi farklı disiplinlerden gelen araştırmacıların iş birliği yapması, konuyu daha kapsamlı bir şekilde ele almamıza yardımcı olabilir.

Araştırmalarda, kadın sporcuların ve antrenörlerin, çalışmaların tasarımı ve yürütülmesi sürecine daha fazla katılımı teşvik edilmelidir. Bu, çalışmaların daha iyi şekillendirilmesini ve kadın sporcuların gerçek ihtiyaçlarına daha uygun çözümler geliştirilmesini sağlayabilir.

Bu öneriler, gelecekteki araştırmaların daha kapsamlı, kapsayıcı ve derinlemesine olmasına yardımcı olabilir, böylece kadın sporcuların deneyimlerini daha iyi anlamamıza ve desteklememize olanak tanır.

KAYNAKLAR

- Arendt, E. and Dick, R. (1995). Knee injury patterns among men and women in collegiate basketball and soccer: NCAA data and review of literature. *The American Journal of Sports Medicine*, 23(6), 694-701.
- Artsın, M. (2020). Bir Metin Madenciliği Uygulaması: Vosviewer. *Eskişehir Teknik Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi B-Teorik Bilimler*, 8(2): 344-354.
- BM. (2023). *Türkiye Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları çalışmalarımız*, <https://turkiye.un.org/tr/sdgs>
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*, 2nd ed. Hillsdale, New Jersey: Erlbaum.
- Coşlu, E. (2013). Veri madenciliği. *Akademik Bilişim*, 23-25.
- Çelik, O.B. ve Yenilmez, M.İ. (2019). Oyunu Değiştirmek: Neden Daha Fazla Kadın Spora Katılım Sağlayamıyor?. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 9-17.
- Dindorf, C., Bartaguiz, E., Gassmann, F., & Fröhlich, M. (2022). Conceptual structure and current trends in Artificial Intelligence, Machine Learning, and Deep Learning research in sports: A bibliometric review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(1), 173.
- Doğan, G. (2019). *Bibliometri*, http://www.bby.hacettepe.edu.tr/akademik/guledadogan/ybom_bibliyometri-egitimi_gd-23-3-2019.pdf
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W.M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines, *Journal of Business Research*, 133, 285-296.
- Dölek, A.N. (2015). *Web of Science Nedir?* https://portal.dpu.edu.tr/ayseur.dolek/makale_oku/72/web-of-science-nedir
- Hearst, M. (2003). What is text mining. *SIMS*, UC Berkeley, 5.
- Hootman, J.M., Dick, R., & Agel, J. (2007). Epidemiology of collegiate injuries for 15 sports: summary and recommendations for injury prevention initiatives. *Journal of Athletic Training*, 42(2), 311.
- Kessler, M.M. (1963). Bibliographic coupling between scientific papers. *American Documentation*, 14(1), 10-25.
- Kraemer, W.J. and Ratamess, N.A. (2005). Hormonal responses and adaptations to resistance exercise and training. *Sports Medicine*, 35, 339-361.
- Lee, S., and Bozeman, B. (2005). The impact of research collaboration on scientific productivity. *Social studies of science*, 35(5), 673-702.
- Léger, L.A., Mercier, D., Gadoury, C. & Lambert, J. (1988). The multistage 20 metre shuttle run test for aerobic fitness, *Journal of Sports Sciences* 6(2), 93-101.
- Leonard, E. (2022). *Sports and Gender: A Comparative Historical Analysis of Men's and Women's Sports in the United States* (Doctoral dissertation, University of Missouri-Kansas City).

- Loucks, A.B. (2003). Energy availability, not body fatness, regulates reproductive function in women. *Exercise and Sport Sciences Reviews*, 31(3), 144-148.
- Memiş, U.A. ve Yıldırım, İ. (2011). Batı Kültürlerinde Kadınların Spora Katılımlarının Tarihsel Gelişimi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 17-26.
- Nattiv, A., Loucks, A.B., Manore, M.M., Sanborn, C.F., Sundgot-Borgen, J., & Warren, M.P. (2007). The female athlete triad. American College of Sports Medicine position stand. *Med Sci Sports Exerc*, 39(10), 1867-1882.
- NCAA. (2022). *NCAA Emerging Sports for Women Process Guide*. Retrieved from, https://s3.amazonaws.com/ncaaorg/inclusion/titleix/2022_State_of_Women_in_College_Sports_Report.pdf
- NCAA. (2023). *NCAA Emerging Sports for Women Process Guide*. <https://www.ncaa.org/sports/2016/8/26/ncaa-emerging-sports-for-women-process-guide.aspx>
- Pieper, L.P., and Krieger, J. (2023). *Women in the Olympics* (Vol. 4). Common Ground Research Networks.
- Sabo, D. and Veliz, P. (2008). Go Out and Play: Youth Sports in America. *Women's Sports Foundation*.
- SAYIŞTAY. (2023). *Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları*. <https://www.sayistay.gov.tr/pages/127-surdurulebilir-kalkinma-amaclari>
- SCOPUS. (2023). *Scopus: Comprehensive, multidisciplinary, trusted abstract and citation database*. https://www.elsevier.com/products/scopus?dgcid=RN_AGCM_Sourced_300005030
- Seker, S.E. (2015). Metin Madenciliği (Text Mining). *YBS ansiklopedi*, 2(3), 30-32.
- Sell, P. (1977). *Annotated Bibliography of Women in Sports for Elementary School Students*. The Graduate Research Paper, University of Northern Iowa
- Sherry, E., Osborne, A., & Nicholson, M. (2016). Images of sports women: A review. *Sex Roles*, 74, 299-309.
- Silahtaroglu, G. (2008). *Veri madenciliği*. Papatya Yayınları, İstanbul.
- Stølen, T., Chamari, K., Castagna, C. & Wisløff, U. (2005). Physiology of soccer: An update, *Sports Medicine* 35(6), 501-536.
- Subramanyam, K. (1983). Bibliometric studies of research collaboration: A review. *Journal of Information Science*, 6(1), 33-38.
- Surwase G., Sagar, A., Kademani, B.S., & Bhanumurthy, K. (2011). *Co-citation Analysis: An Overview*. In Proceedings of the Beyond Librarianship: Creativity, Innovation and Discovery, Mumbai, India, 16–17 September 2011.
- Theberge, N. (2000). Gender and sport. J. Coakley, & E. Dunning (Ed.), in *Handbook of Sports Studies*, SAGE. 323-334.
- ULAKBİM. (2023). *Bibliyometrik Analiz Sıkça Sorulan Sorular*. <https://cabim.ulakbim.gov.tr/bibliyometrik-analiz/bibliyometrik-analiz-sikca-sorulan-sorular/>

- UNITED NATIONS. (2015). *Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development*. New York: United Nations, Department of Economic and Social Affairs.
- Van Eck, N.J., and Waltman, L. (2011). *VOSviewer manual*. Manual for VOSviewer version, 1(0).
- Wang, W., Laengle, S., Merigó, J.M., Yu, D., Herrera-Viedma, E., Cobo, M.J., & Bouchon-Meunier, B. (2018). A Bibliometric Analysis of the First Twenty-Five Years of the International Journal of Uncertainty, *International Journal of Uncertainty, Fuzziness and Knowledge-Based Systems*, 26(2), 169–193.
- Web of Science Core Collection. (2021). https://cabim.ulakbim.gov.tr/wp-content/uploads/sites/4/2021/09/WS388947497_Turkey-Brochure_V3_RGB_TR-1.pdf
- Women, U.N. (2021). Progress on the sustainable development goals: the gender snapshot 2021.
- Yalçın, H. ve Yayla, K. (2016). Folklor Disiplininin Temel Dinamikleri: Bilimetric Bir Analiz. *Milli Folklor*, (112).
- Yüksel, M. (2014). Cinsiyet ve spor. *Tarih Okulu Dergisi*, 7(19), 663-684.
- Zhao, D. and Strotmann, A. (2008). Evolution of research activities and intellectual influences in information science 1996–2005: Introducing author bibliographic-coupling analysis. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*. 59 (13): 2070–2086. doi:10.1002/asi.20910.
- Zhong, N. and Zhou, L. (Eds.). (2003). *Methodologies for Knowledge Discovery and Data Mining: Third Pacific-Asia Conference, PAKDD'99*, Beijing, China, April 26-28, 1999, Proceedings. Springer.
- Zupic, I. and Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429- 472.